

Задача Цілочислового Лінійного Програмування

Дослідження операцій

Математична модель ЗЦЛП

Цільова функція

$$\min (\max) z = \sum_{j=1}^n c_j x_j; \quad (1)$$

Обмеження

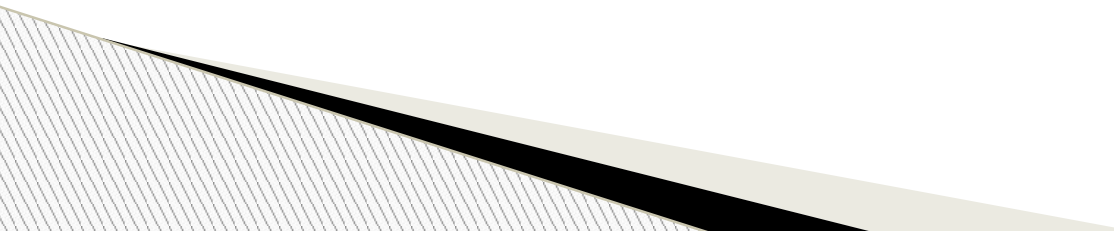
$$\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j = b_i, \quad i = \overline{1, m}; \quad (2)$$

$$x_j \geq 0, \quad j = \overline{1, n}; \quad (3)$$

$$x_j \neq 0, \quad j = \overline{1, n}. \quad (4)$$

Округлення

Один з найпростіших підходів до вирішення ЗЦЛП:

- 1) вирішити неперервну задачу (ЗЛП)
  - 2) округлити координати отриманого оптимуму до допустимих цілих значень.
-

Округлення

Один з найпростіших підходів до вирішення ЗЦЛП:

- 1) вирішити неперервну задачу (ЗЛП)
- 2) округлити координати отриманого оптимуму до допустимих цілих значень.

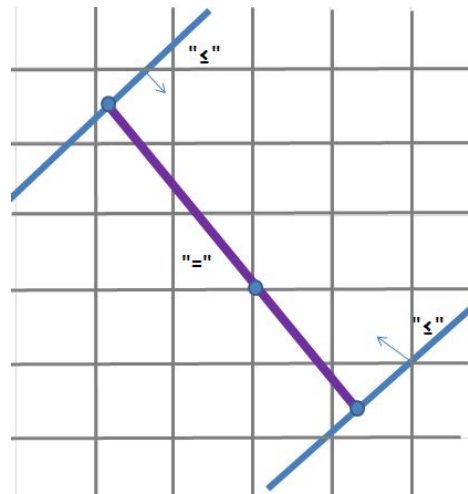
АЛЕ

немає гарантії, що округлений розв'язок буде **допустимим** і / або **оптимальним**.

Проблеми, що виникають при округленні розв'язку ЗЛП (1)

Випадок 1

Серед вихідних обмежень є обмеження-рівності.

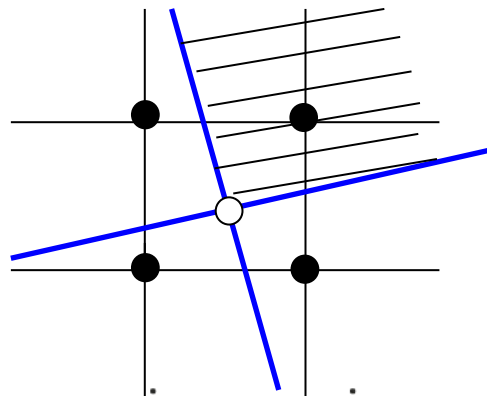

В цьому випадку округлений розв'язок (майже) завжди є недопустимим

Проблеми, що виникають при округленні розв'язку ЗЛП (2)

Випадок 2

Вихідні обмеження є обмеженнями-нерівностями.

У просторі R^n кожна повністю нецілочислова точка має 2^n цілочислових точок-сусідок.

Оскільки заздалегідь не відомо, в який бік потрібно виконувати округлення, необхідно перебрати усі сусідні точки.

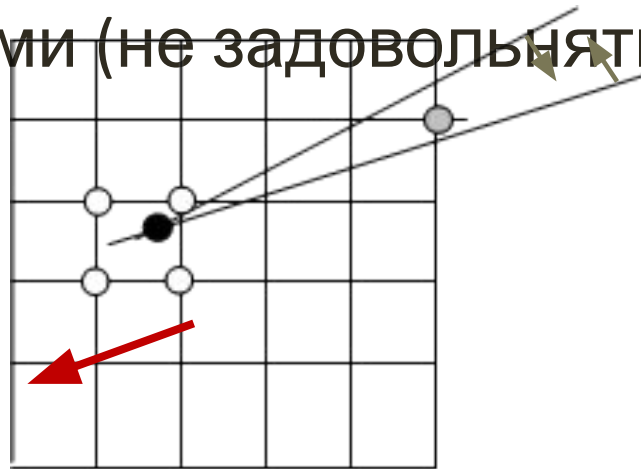
В цьому випадку округлений розв'язок **не завжди** є допустимим та/або оптимальним.

Проблеми, що виникають при округленні розв'язку ЗЛП (3)

Випадок 2.1

Вихідні обмеження є обмеженнями-нерівностями.

Усі округлені точки можуть виявитися не допустимими (не задовольнятимуть усім обмеженням)

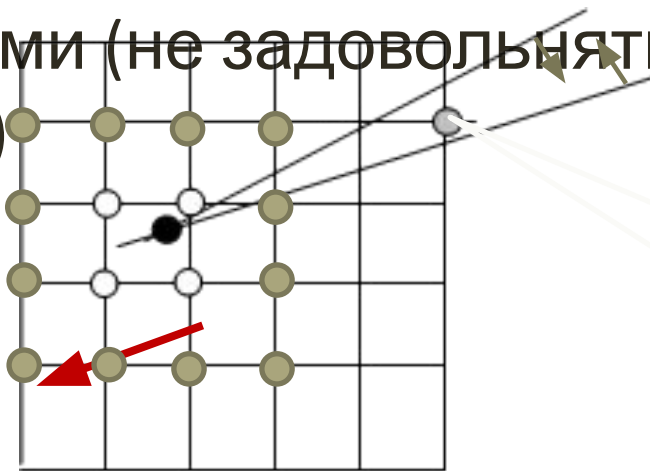

Проблеми, що виникають при округленні розв'язку ЗЛП (3)

Випадок 2.1

Вихідні обмеження є обмеженнями-нерівностями.

Усі округлені точки можуть виявитися не допустимими (не задовольнятимуть усім обмеженням)

Оптимум
ЗЦЛП

Проблеми, що виникають при округленні розв'язку ЗЛП (4)

Випадок 2.2

Вихідні обмеження є обмеженнями-нерівностями.

Округлена допустима точка може виявитися не оптимальною

Приклад

$$z = 610x_1 + 500x_2 \rightarrow \max$$

$$6x_1 + 5x_2 \leq 15$$

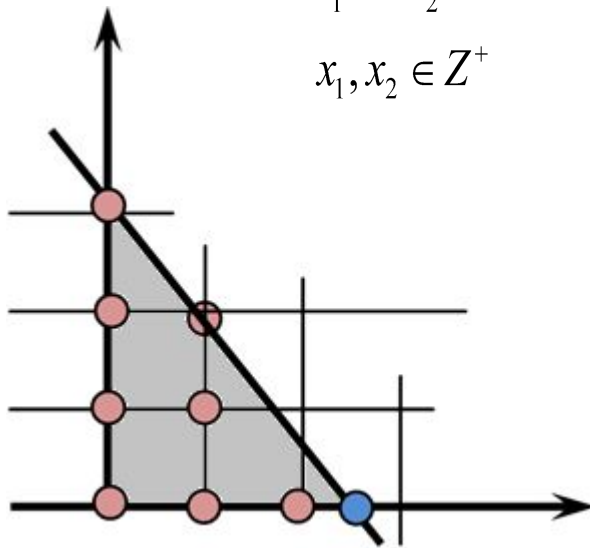
$$x_1, x_2 \in Z^+$$

Проблеми, що виникають при округленні розв'язку ЗЛП (5)

$$z = 610x_1 + 500x_2 \rightarrow \max$$

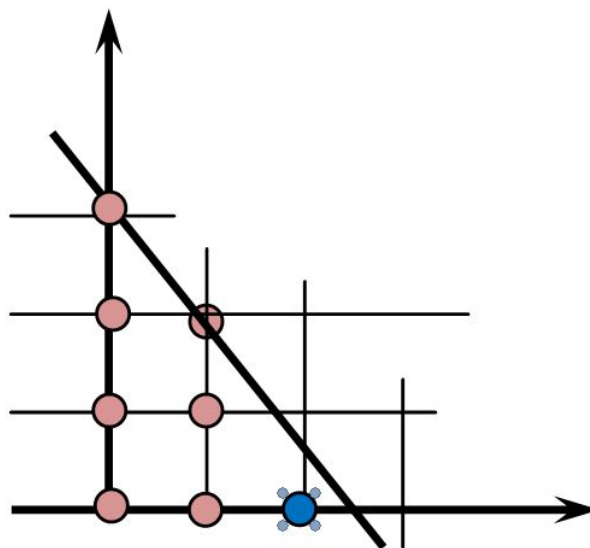
$$6x_1 + 5x_2 \leq 15$$

$$x_1, x_2 \in \mathbb{Z}^+$$

$$x_1 = 2.5, x_2 = 0$$

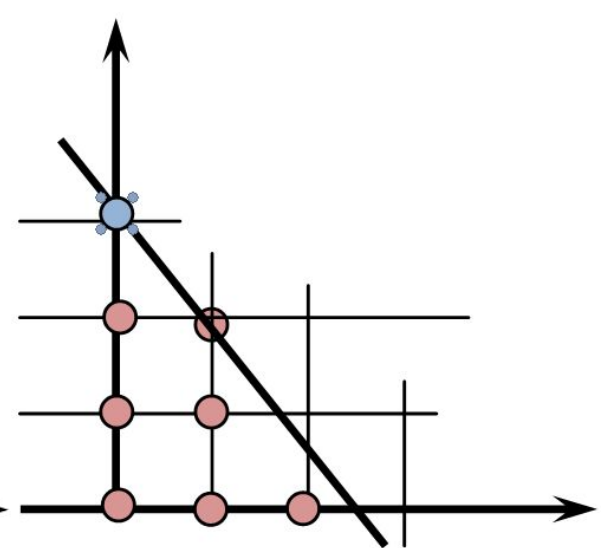
Розв'язок ЗЛП
(без умов: x_j цілі)

$$x_1 = 2, x_2 = 0$$

$$z = 1220.$$

Округлений розв'язок
ЗЛП

$$x_1 = 0, x_2 = 3$$

$$z = 1500.$$

Оптимум
ЗЦЛП

Методи розв'язання ЗЦЛП

- Методи відсікань Гоморі
- Метод гілок та меж

Алгоритм Гоморі

Дослідження операцій

Математична модель ЗЦЛП

Цільова функція

$$\min (\max) z = \sum_{j=1}^n c_j x_j; \quad (1)$$

Обмеження

$$\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j = b_i, \quad i = \overline{1, m}; \quad (2)$$

$$x_j \geq 0, \quad j = \overline{1, n}; \quad (3)$$

$$j \neq \overline{1, n}. \quad (4)$$

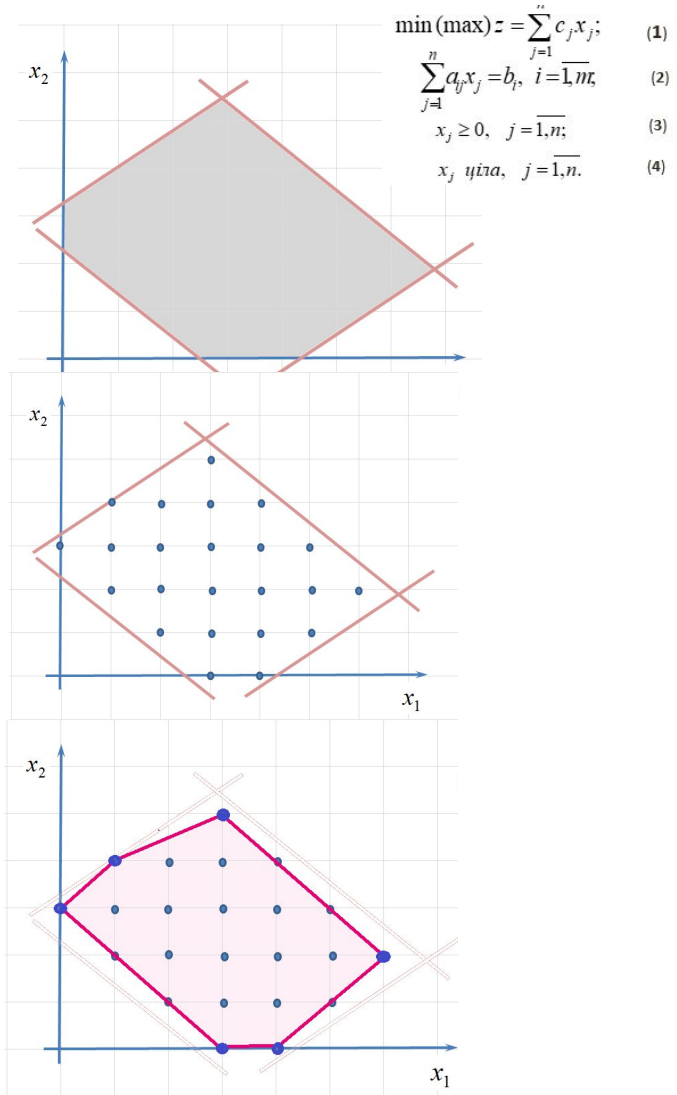
Існує принципова можливість звести розв'язання ЗЦЛП (1) - (4) до знаходження оптимального розв'язку деякої ЗЛП

Нехай

$X = \{x \in R^n | Ax = b, x \geq 0\}$ - багатогранник

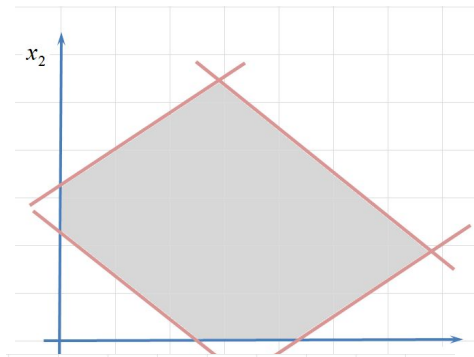
$X^{\mathbb{Z}} = \{x \in Z^n | x \in X\}$ - множина усіх
цілих точок в X , $X^{\mathbb{Z}} \subseteq X$

$\tilde{X}^{\mathbb{Z}}$ - опукла лінійна оболонка
точок множини $X^{\mathbb{Z}}$, $X^{\mathbb{Z}} \subseteq \tilde{X}^{\mathbb{Z}}$

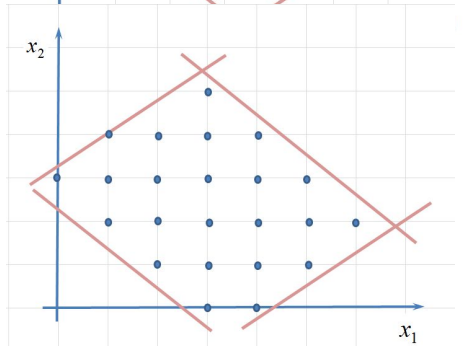

Нехай

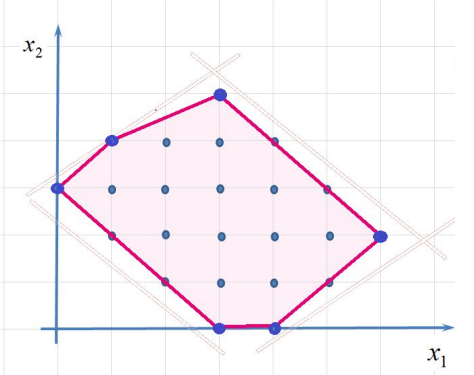
$X = \{x \in R^n | Ax = b, x \geq 0\}$ - багатогранник

$X^{\mathbb{Z}} = \{x \in Z^n | x \in X\}$ - множина усіх
цілих точок в X , $X^{\mathbb{Z}} \subseteq X$

$\tilde{X}^{\mathbb{Z}}$ - опукла лінійна оболонка
точок множини $X^{\mathbb{Z}}$, $X^{\mathbb{Z}} \subseteq \tilde{X}^{\mathbb{Z}}$

X
- багатогранник

$X^{\mathbb{Z}}$
- скінчена
множина

$\tilde{X}^{\mathbb{Z}}$
- цілочисловий
багатогранник

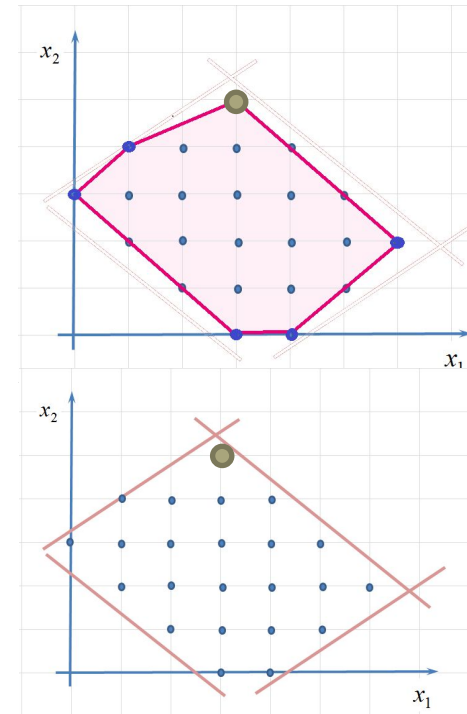
Теорема (про оптимальність вершини цілочислового багатогранника)

Будь-який оптимальний **базисний** розв'язок ЗЛП

$$\begin{aligned} \max c^T x \\ x \in \widetilde{X}^{\mathbb{Z}} \end{aligned} \quad (5)$$

є оптимальним розв'язком задачі

$$\begin{aligned} \max c^T x \\ x \in X^{\mathbb{Z}} \end{aligned} \quad (6)$$

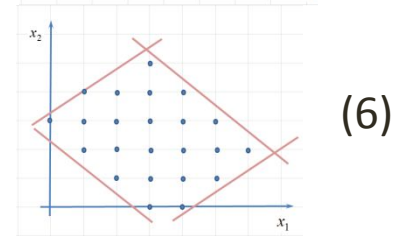
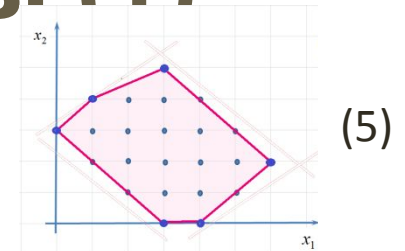
Доказательство теоремы (1)

Пусть

$\tilde{x}^*$ - оптимальное базисное решение задачи (5) (лучшее в $\tilde{X}^u$),

x^* - оптимальное решение исходной задачи (6) (лучшее в X^u),

и пусть $X^{цв}$ - множество вершин $\tilde{X}^u$ (они целочисленные).

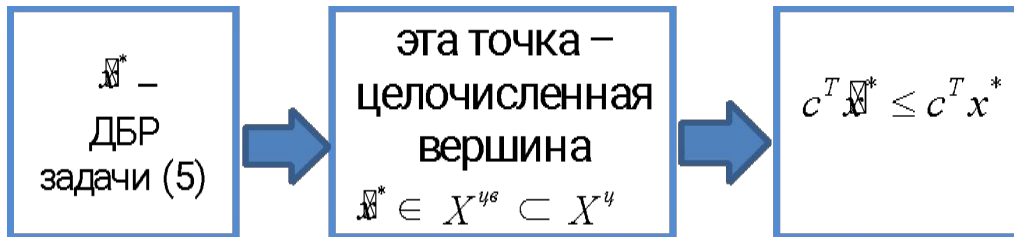
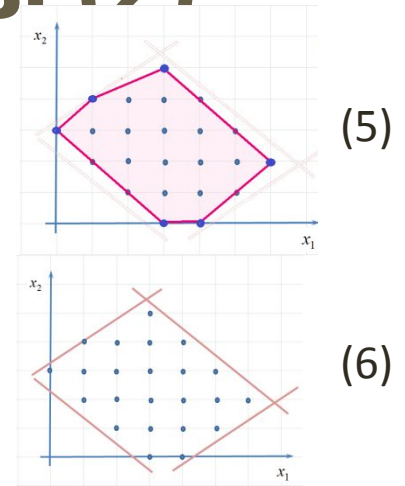
Доказательство теоремы (2)

Пусть

$\tilde{x}^*$ - оптимальное базисное решение задачи (5) (лучшее в $\tilde{X}^u$),

x^* - оптимальное решение исходной задачи (6) (лучшее в X^u),

и пусть $X^{цв}$ - множество вершин $\tilde{X}^u$ (они целочисленные).

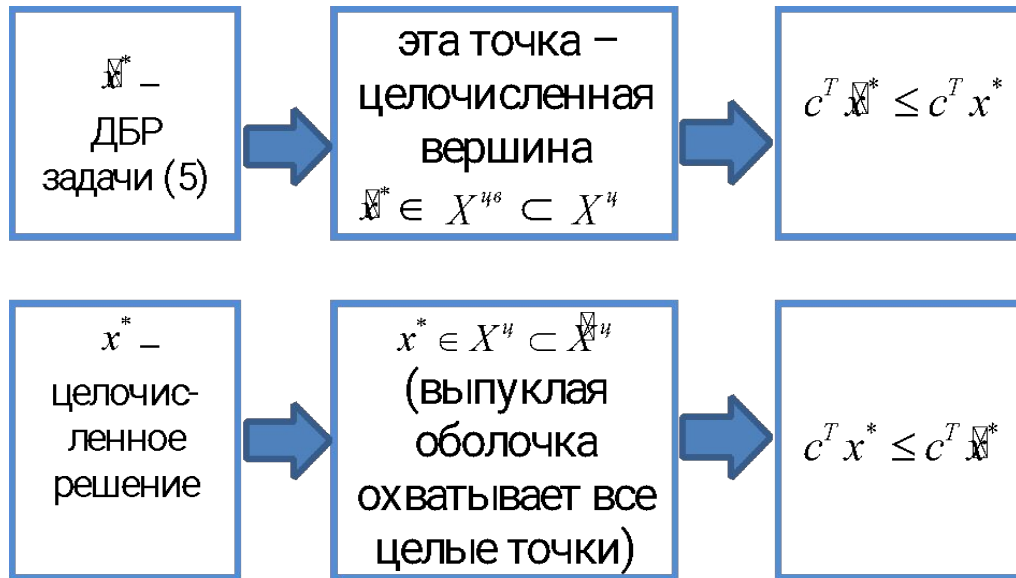
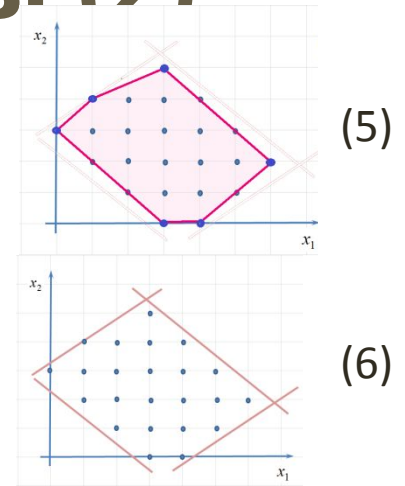
Доказательство теоремы (2)

Пусть

$\tilde{x}^*$ - оптимальное **базисное** решение задачи (5) (лучшее в $\tilde{X}^u$),

x^* - оптимальное решение исходной задачи (6) (лучшее в X^u),

и пусть X^{uv} - множество вершин $\tilde{X}^u$ (они целочисленные).

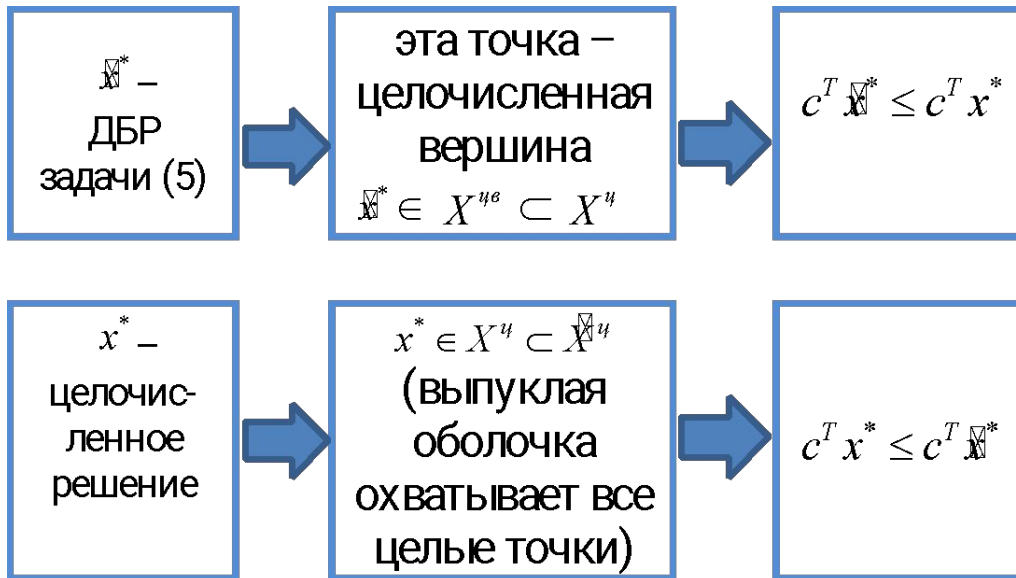
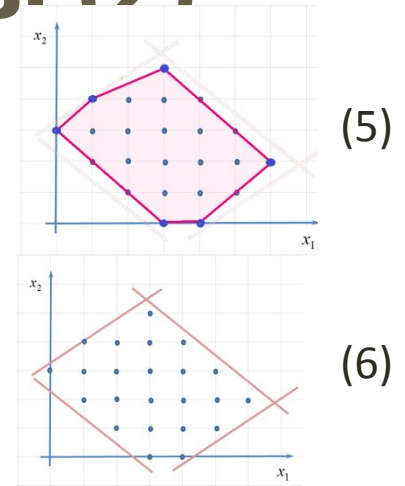
Доказательство теоремы (2)

Пусть

$\tilde{x}^*$ - оптимальное **базисное** решение задачи (5) (лучшее в $\tilde{X}^u$),

x^* - оптимальное решение исходной задачи (6) (лучшее в X^u),

и пусть X^{uv} - множество вершин $\tilde{X}^u$ (они целочисленные).

$$c^T x^* = c^T \tilde{x}^*$$

Опт. ДБР (5) =
оптимум (6)

Опт. ДБР (5) =
оптимум (6)

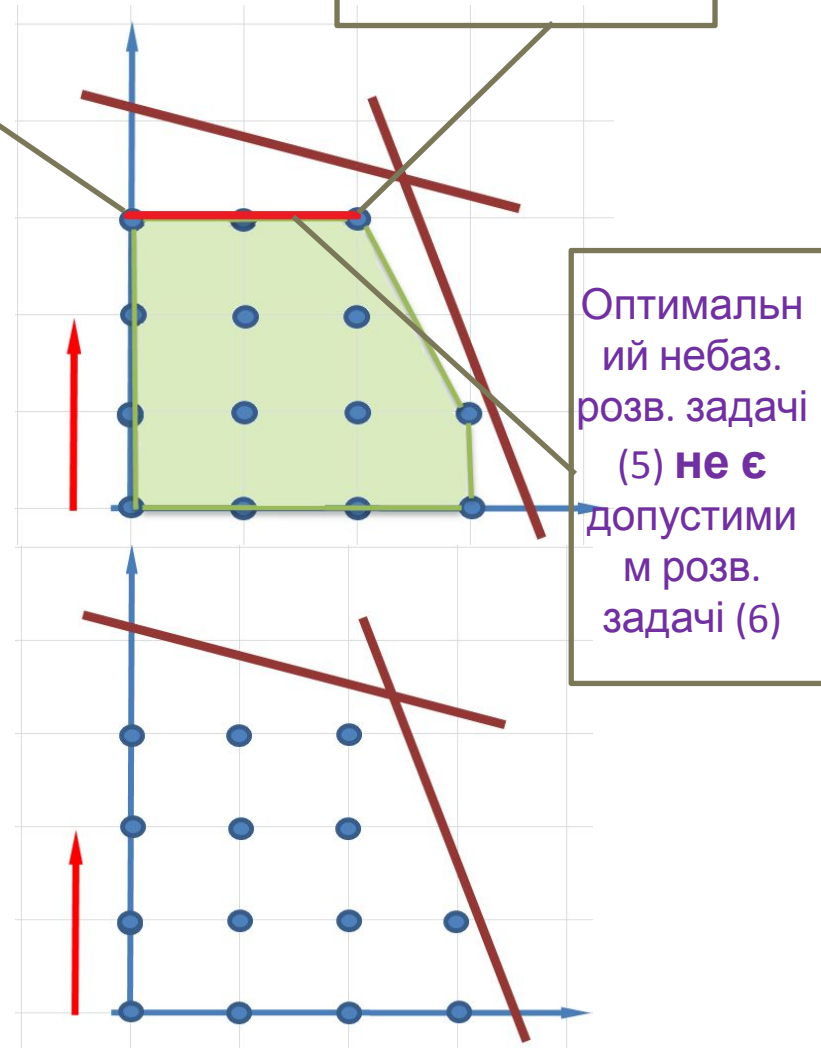
Будь-який оптимальний **базисний**
розв'язок ЗЛП

$$\max c^T x \quad (5)$$
$$x \in \widetilde{X}^{\text{ц}}$$

є оптимальним розв'язком ЗЦЛП

$$\max c^T x \quad (6)$$
$$x \in X^{\text{ц}}$$

Отже, в основі методів відсікань
лежить заміна розв'язання ЗЦЛП (6)
деякою процедурою побудови і
розв'язання допоміжної ЗЛП (5).

Послаблена задача (ПосЗ)

$$\min(\max) z = \sum_{j=1}^n c_j x_j; \quad (1)$$

$$\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j = b_i, \quad i = \overline{1, m}; \quad (2)$$

$$x_j \geq 0, \quad j = \overline{1, n}; \quad (3)$$

Визначення. *Послабленою* називається задача ЛП, яка отримана з ЗЦЛП шляхом відкидання умов цілочисловості.

Властивості ПосЗ

- 1) якщо ПосЗ не має допустимих розв'язків, її не має і вихідна задача;
- 2) оптимальне значення ЦФ послабленої задачі визначає *нижню (верхню)* границю оптимального значення ЦФ вихідної задачі на *min (max)*
- 3) якщо оптимальний розв'язок ПосЗ є *допустимим* для вихідної ЗЦЛП, то він є і *оптимальним* для неї.

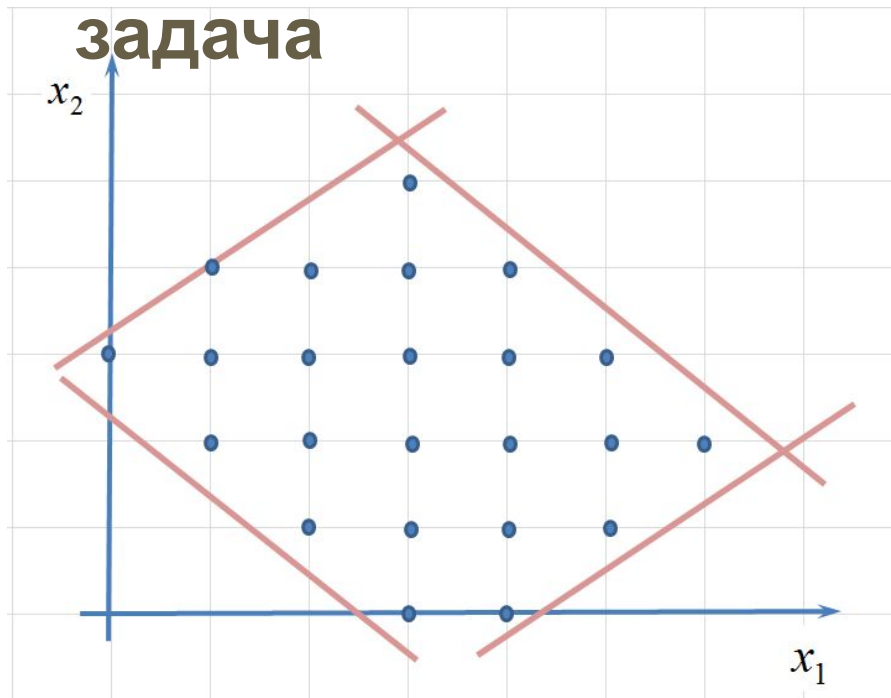
$$\min(\max) z = \sum_{j=1}^n c_j x_j; \quad (1)$$

$$\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j = b_i, \quad i = \overline{1, m}, \quad (2)$$

$$x_j \geq 0, \quad j = \overline{1, n}; \quad (3)$$

$$x_j \text{ ціла, } j = \overline{1, n}. \quad (4)$$

Вихідна задача

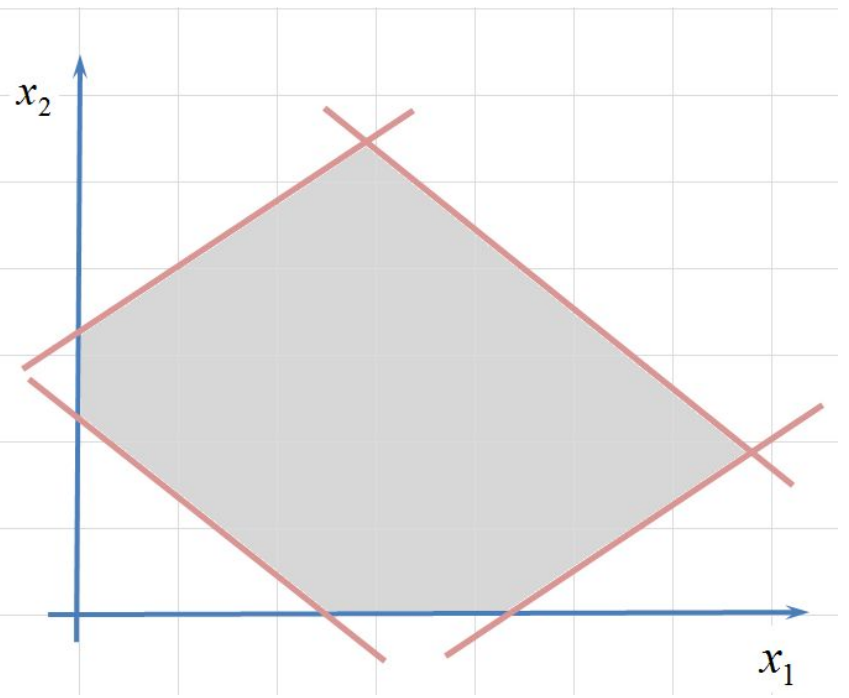
ЗЦЛ
П

$$\min(\max) z = \sum_{j=1}^n c_j x_j; \quad (1)$$

$$\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j = b_i, \quad i = \overline{1, m}, \quad (2)$$

$$x_j \geq 0, \quad j = \overline{1, n}; \quad (3)$$

Послаблена

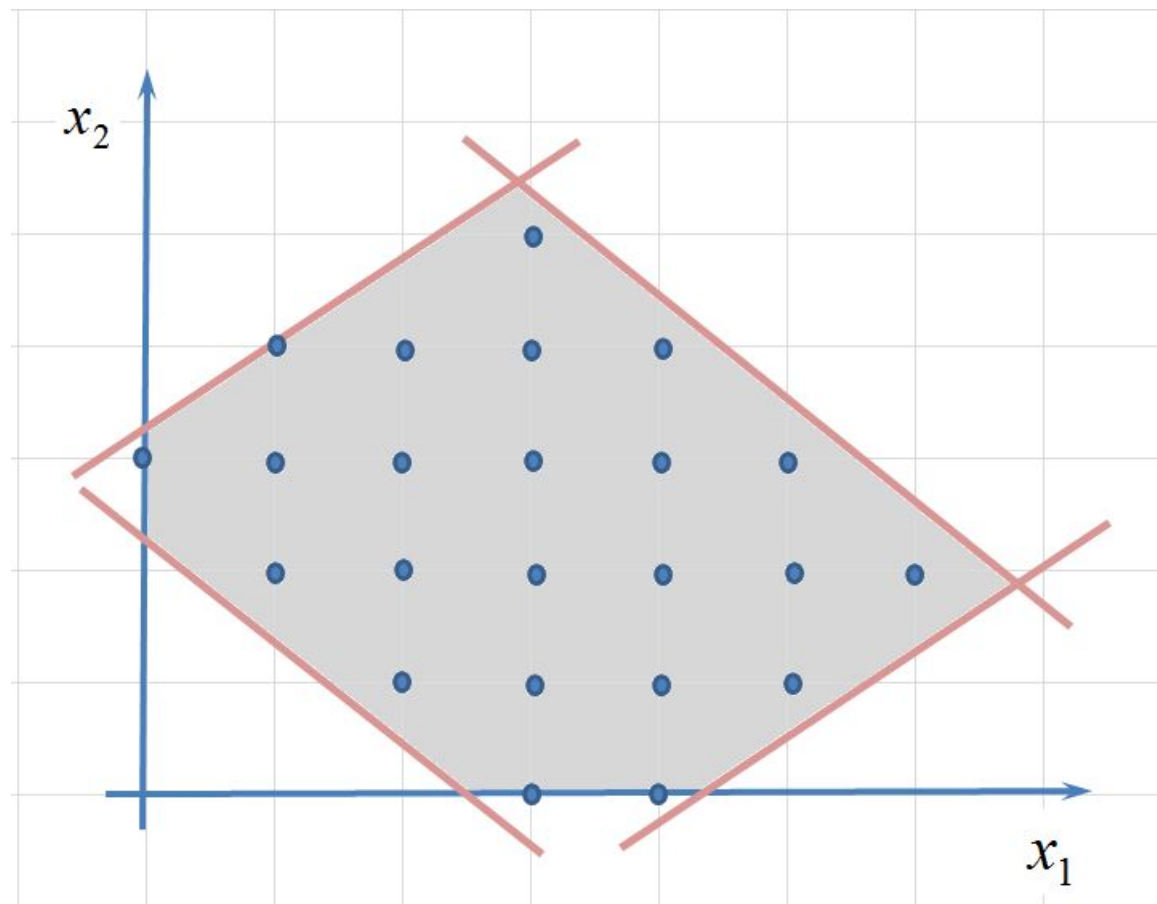
ПосЗ (ЗЛП)

Схема розв'язання

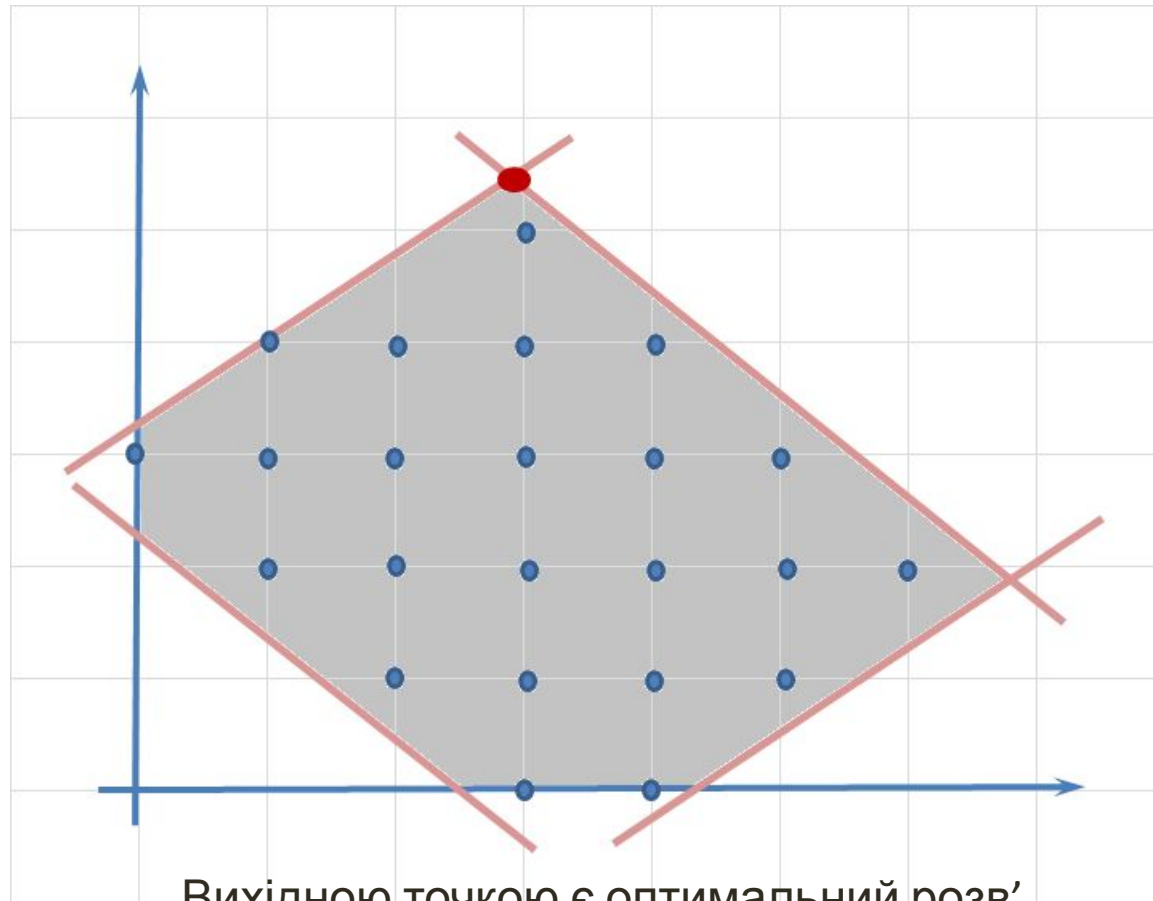
- 1) Вихідною точкою є оптимальний розв'язок відповідної послабленої задачі.
- 2) На кожній ітерації додається лінійне обмеження, яке задовольняє цілочисловим розв'язкам вихідної задачі, але виключає поточний нецілочисловий розв'язок (**багатогранник стискується**).
- 3) Обчислювальний процес припиняється, як тільки буде досягнуто будь-який цілочисловий розв'язок.

Графічна ілюстрація процесу розв'язання

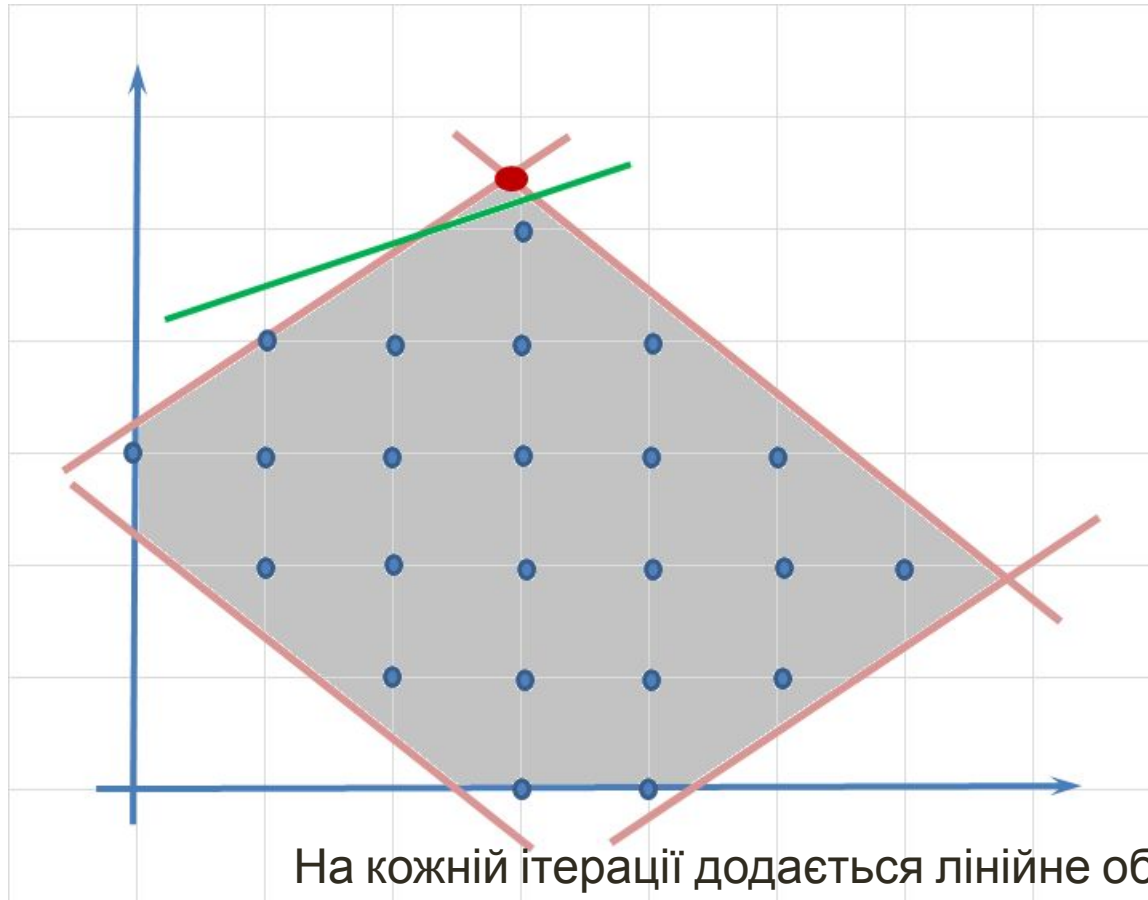

Графічна ілюстрація процесу розв'язання

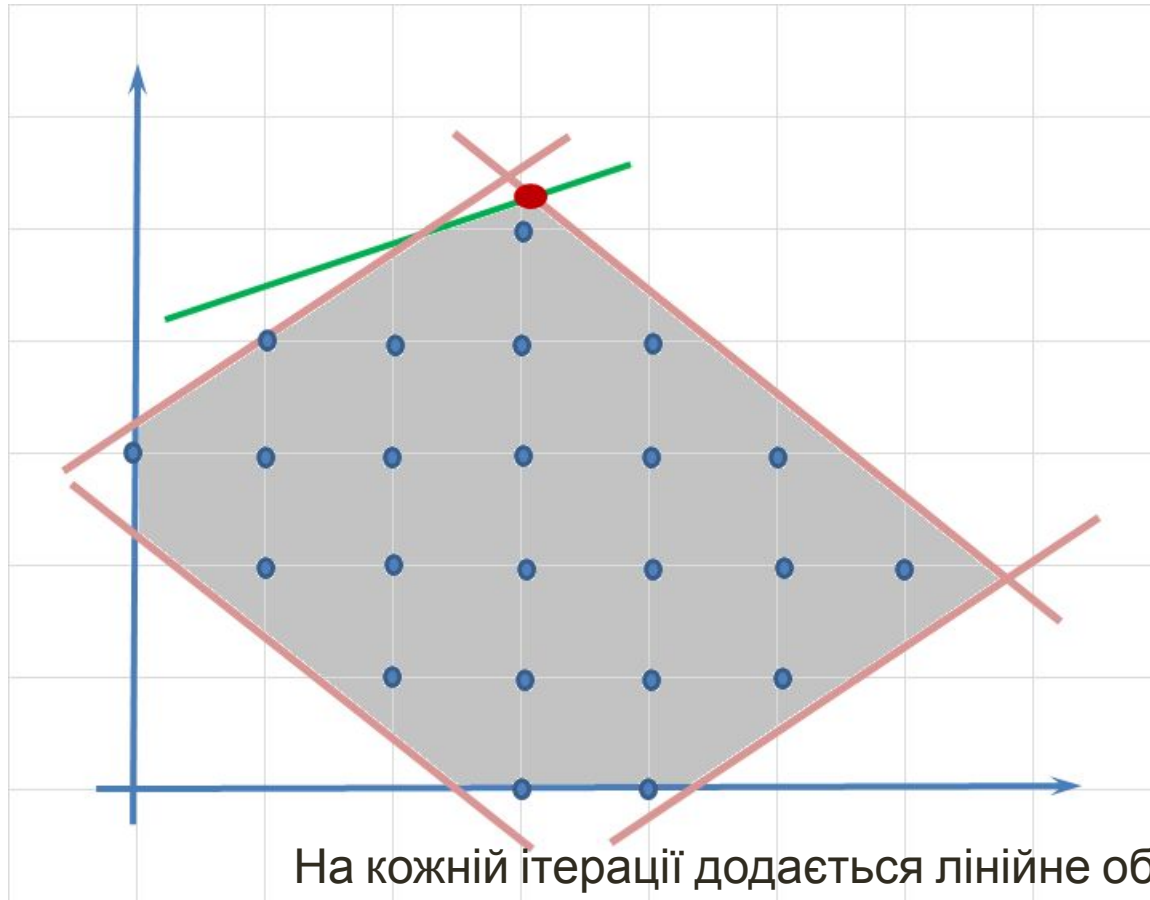
Вихідною точкою є оптимальний розв'язок відповідної послабленої задачі

Графічна ілюстрація процесу розв'язання

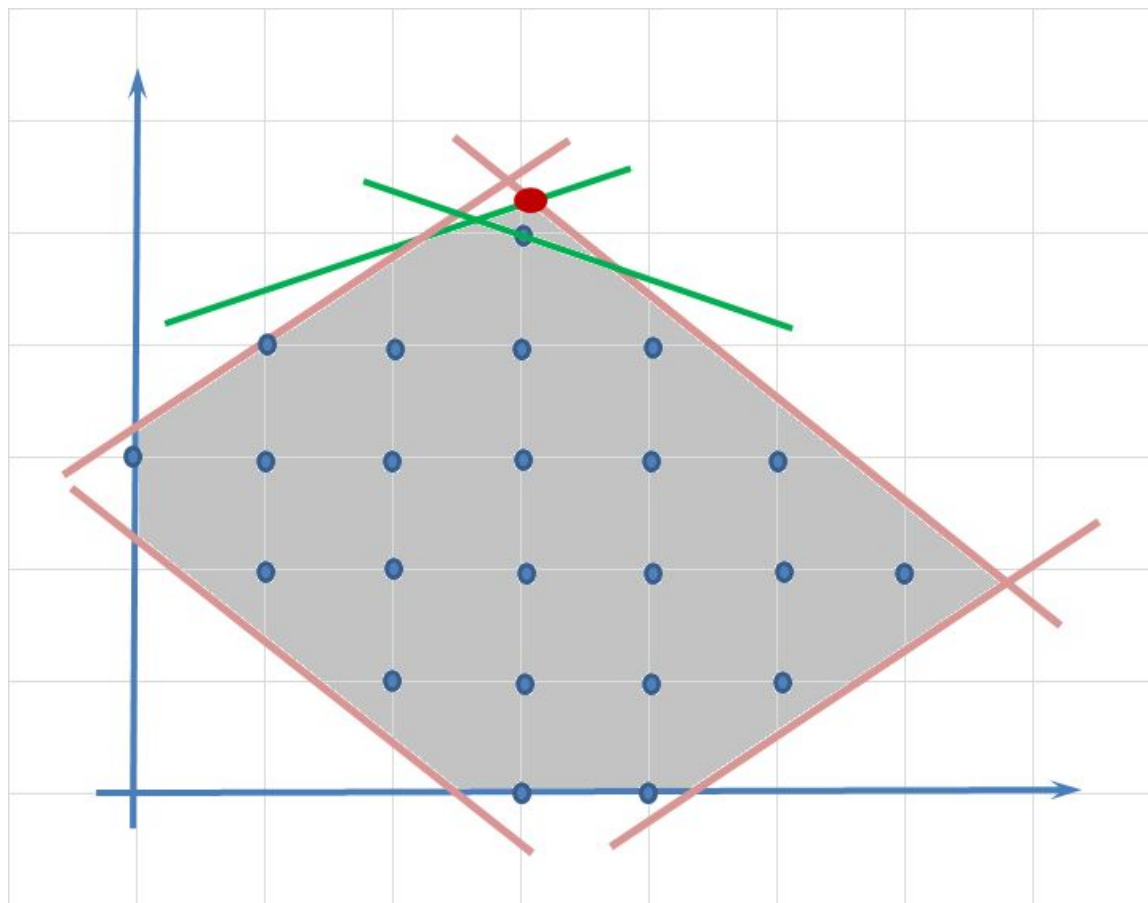
На кожній ітерації додається лінійне обмеження, яке задовольняє цілочисловим розв'язкам вихідної задачі, але виключає поточний нецілочисловий розв'язок

Графічна ілюстрація процесу розв'язання

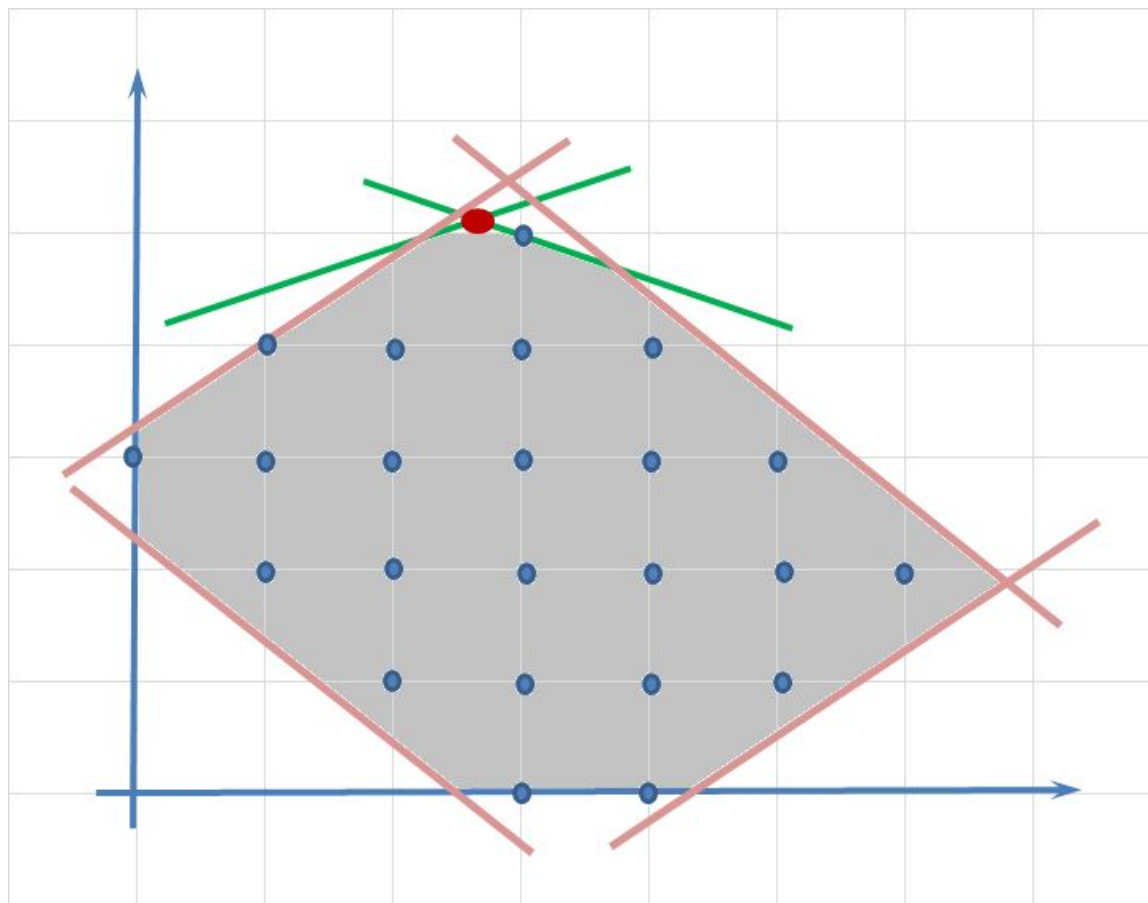

На кожній ітерації додається лінійне обмеження, яке задовольняє цілочисловим розв'язкам вихідної задачі, але виключає поточний нецілочисловий розв'язок (багатогранник стискається).

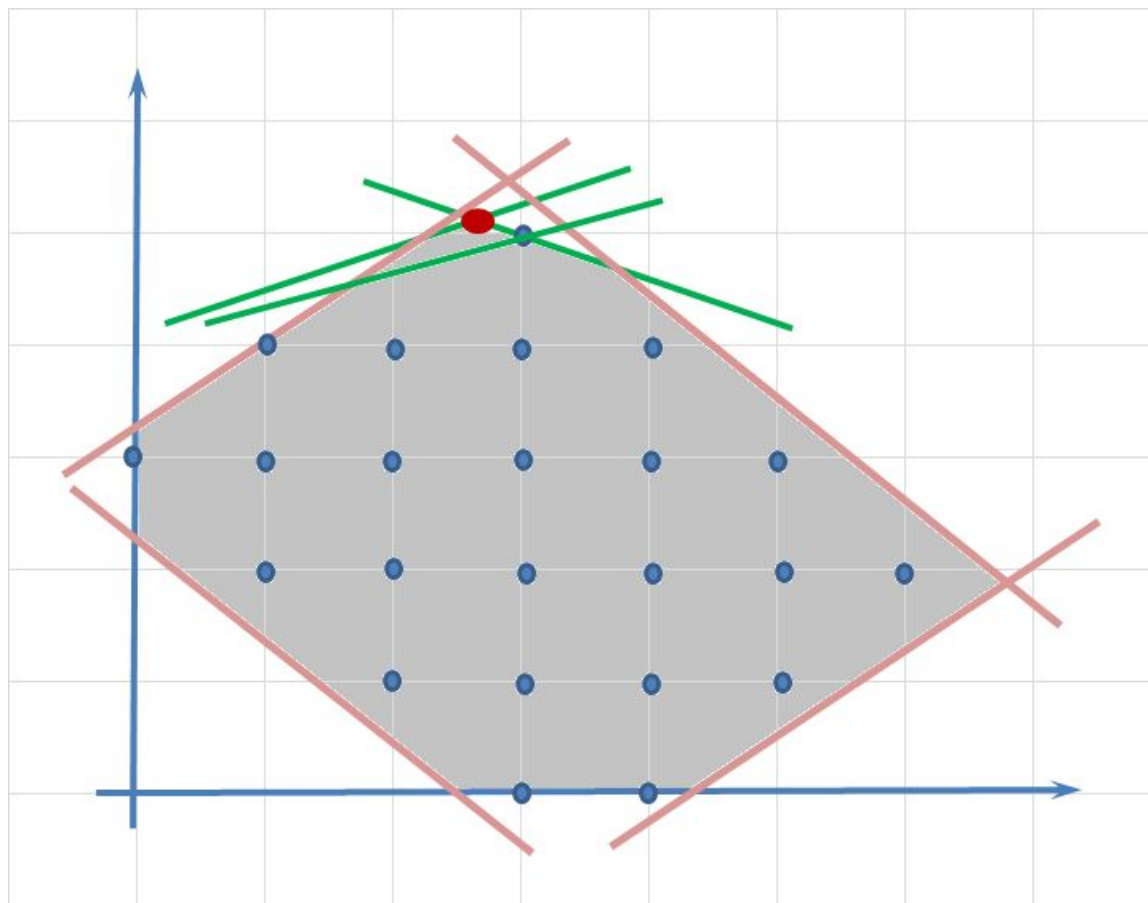
Графічна ілюстрація процесу розв'язання

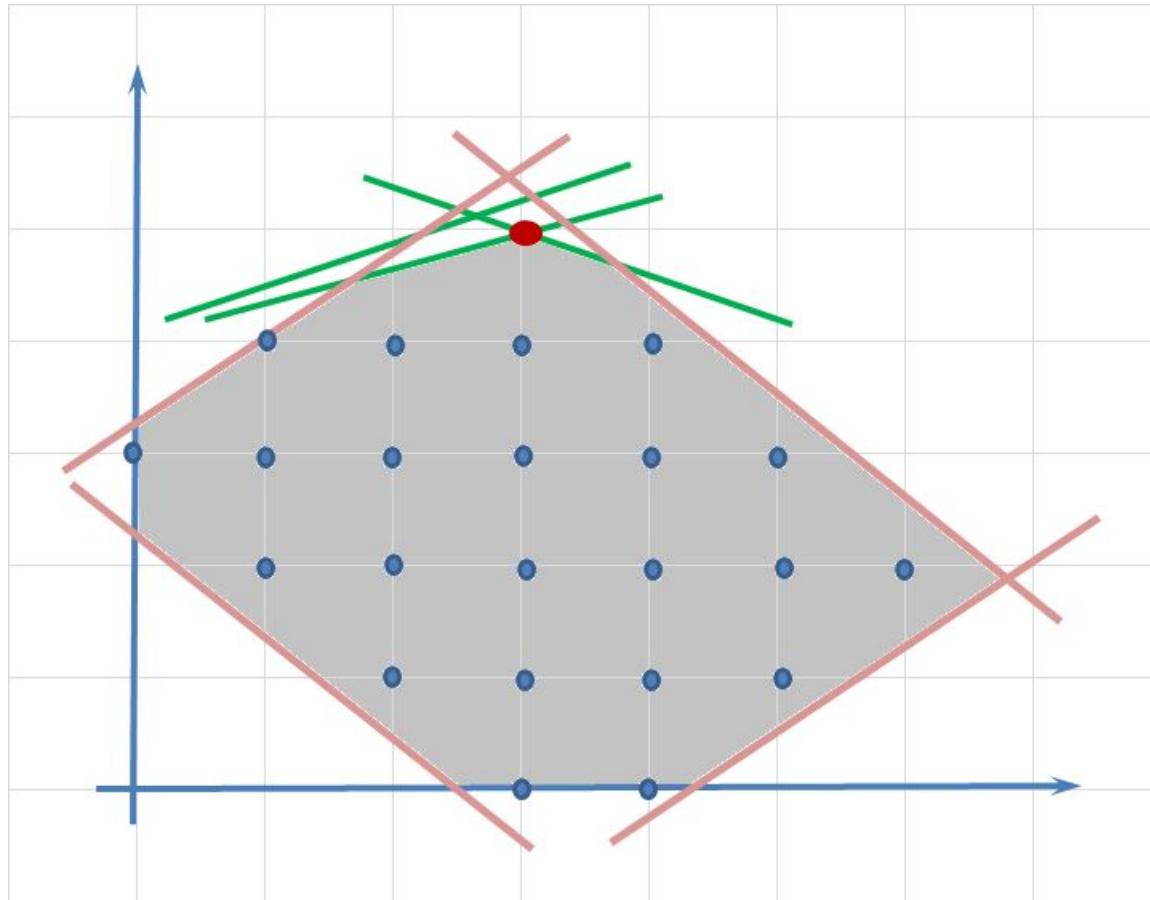
Графічна ілюстрація процесу розв'язання

Графічна ілюстрація процесу розв'язання

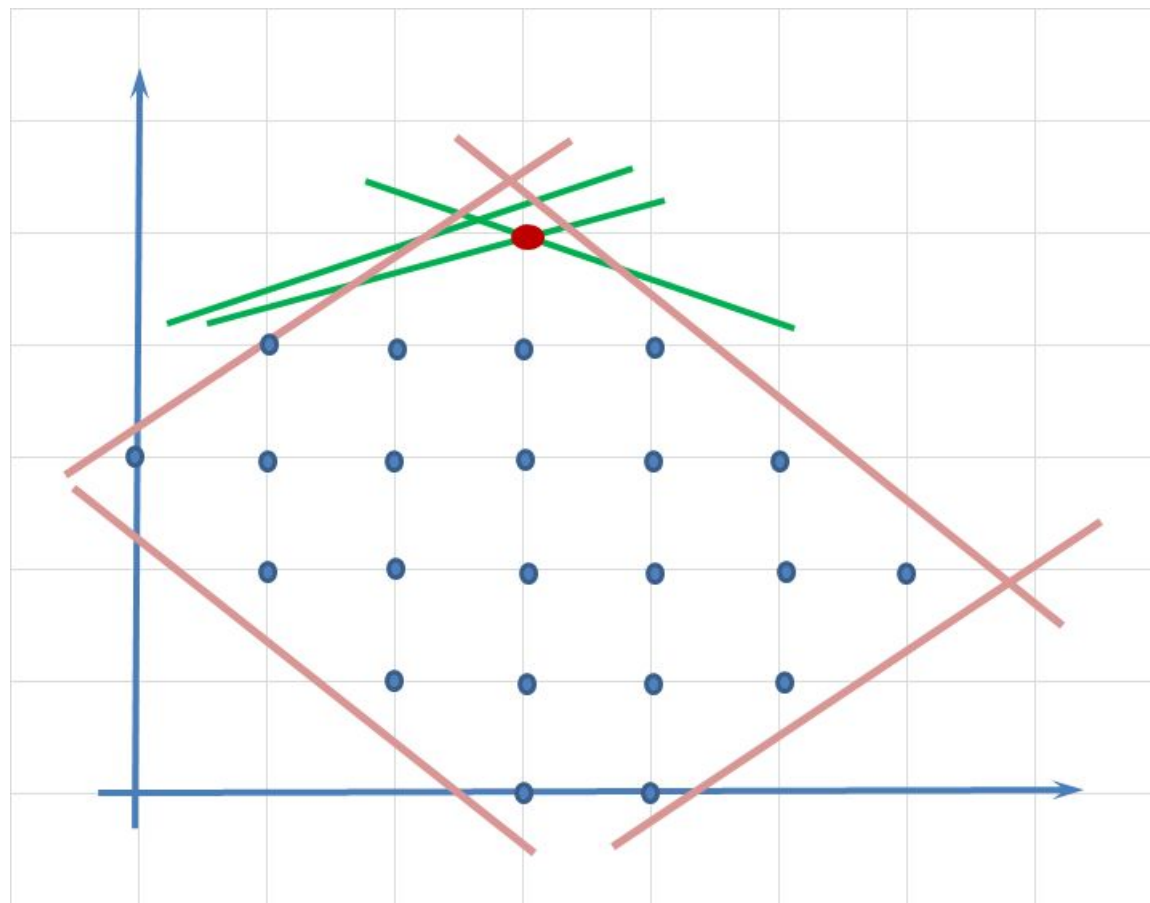
Графічна ілюстрація процесу розв'язання

Обчислювальний процес припиняється, як тільки буде досягнуто будь-який цілочисловий розв'язок

Графічна ілюстрація процесу розв'язання

Оптимум ЗЦЛП знайдено.

Існуючі методи відсікань

- Метод відсікань для розв'язання **повністю** цілочислових задач
- Метод відсікань для розв'язання **частково** цілочислових задач

Будемо розглядати перший з методів

ЗЦЛП

- ▶ У повністю цілочислових задач цілими є **ВСІ** змінні (основні x_j , залишкові s_i , надлишкові S_i змінні).
- ▶ Для досягнення цього перед приведенням задачі до канонічної форми треба перетворити систему обмежень таким чином, щоб усі коефіцієнти a_{ij} , та b_i були цілими.

ЗЦЛП

Приклад

$$5x_1 + 3x_2 \leq 15.5$$

$$x_1, x_2 \in Z^+$$

$$50x_1 + 30x_2 \leq 155$$

$$x_1, x_2 \in Z^+$$

Канонічна форма

$$5x_1 + 3x_2 + s = 15.5$$

$$x_1, x_2 \in Z^+$$

~~НЕ~~Ціла

$$50x_1 + 30x_2 + s = 155$$

$$x_1, x_2 \in Z^+$$

~~НЕ~~Ціла

$$50x_1 + 30x_2 + s = 155$$

$$x_1, x_2, s \in Z^+$$

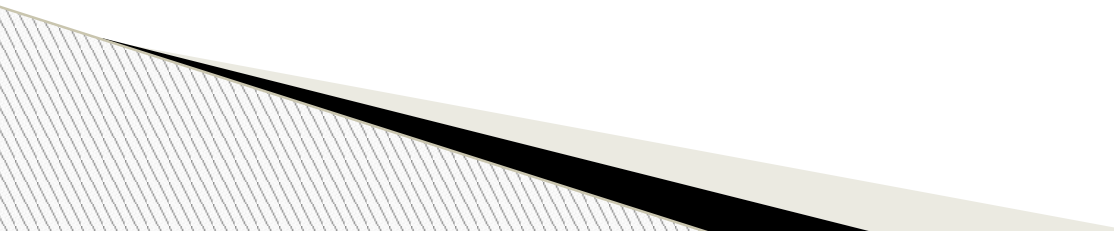
Початковий крок

Спочатку розв'язуємо послаблену задачу.

Якщо її розв'язок цілочисловий, то він же є і розв'язком ЗЦЛП

Інакше – реалізуємо ідею відсікання.

Для реалізації ідеї відсікань необхідно визначитись з:

- 1) знаходження універсального правила формування додаткових обмежень;
  - 2) доведення скінченності відповідного процесу відсікання;
  - 3) боротьба з надмірним «розростанням» задачі при додаванні додаткових обмежень.
-

Виведення рівняння- відсікання

Як побудувати додаткове лінійне обмеження, якому задовольняє кожний розв'язок, допустимий за умовами (2) - (4)?

$$\min(\max) z = \sum_{j=1}^n c_j x_j; \quad (1)$$

$$\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j = b_i, \quad i = \overline{1, m}, \quad (2)$$

$$x_j \geq 0, \quad j = \overline{1, n}; \quad (3)$$

$$x_j \text{ ціла}, \quad j = \overline{1, n}. \quad (4)$$

Стартовою точкою є оптимальна симплекс-таблиця послабленої задачі.

Наприклад:

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	Решение
z	0	0	$\frac{7}{24}$	$\frac{11}{24}$	$\frac{13}{4}$
x_1	1	0	$-\frac{1}{24}$	$\frac{1}{24}$	$\frac{1}{2}$
x_2	0	1	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{3}{4}$

Виведення рівняння-відсікання

$$(7) \quad \sum_{j=1}^n \alpha_{ij} x_j = \beta_i$$

i -й рядок оптимальної симплекс-таблиці ПосЗ

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j \leq \beta_i$$

Символом $[\alpha]$ позначатимемо **цілу частину** дійсного числа α : найбільше ціле, менше або рівне за α , тобто $[\alpha] \leq \alpha$.

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j \leq [\beta_i]$$

$$(8) \quad \sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j + s = [\beta_i] - \text{рівняння в цілих частинах}$$

$$s \geq 0,$$

Дробовою частиною числа α називається величина f , що визначається рівністю $[\alpha] + f = \alpha$

$$(8)-(7): \quad \sum_{j=1}^n (-f_j) x_j + s = -f$$

$$\text{де } [\alpha_{ij}] + f_j = \alpha_{ij}, \quad [\beta_i] + f = \beta_i$$

- **рівняння в дробових частинах**

Приклади знаходження цілих і дробових частин

$$[\alpha] \leq \alpha$$

$$[\alpha] + f = \alpha$$

Число	Ціла частина	Дробова частина
1.2	1	0.2
-1.2	-2	0.8
0.5	0	0.5
-0.5	-1	0.5
	6	
	-7	

За визначенням дробова частина f завжди ≥ 0

Визначення

- Рівняння в дробових частинах називається **рівнянням відсікання (відсіканням Гоморі)**
- Рівняння (7), за яким побудували рівняння відсікання, називається **породжуючим рівнянням**
- Задача (1) - (3) + додаткове рівняння відсікання називається **розширеною**.

Схема алгоритму Гоморі

КРОК 1. Знайти оптимальний розв'язок послабленої задачі.

КРОК 2. ЯКЩО розв'язок поточної ЗЛП є цілочисловим, то припинити обчислення

ІНАКШЕ

{1.1 Обрати **дробову** базисну змінну x_k .

1.2 По рівнянню оптимальної симплекс-таблиці, яке відповідає змінній x_k :

$$x_k + \sum_{j \in I_N} \alpha_{ij} x_j = \beta_i$$

скласти рівняння відсікання

$$\sum_{j \in I_N} -f_{ij} x_j + s = -f_i$$

}

КРОК 2. Додати до поточної ЗЛП отримане рівняння відсікання, знайти за допомогою двоїстого симплекс-методу оптимальний розв'язок розширеної ЗЛП і повернутися до КРОКУ 2.

Формування рівняння-відсікання

	1	x2	x3	x4	Реш	
z	9/2	0	0	5/4	35/2	
x3	3/2	0	1	-5/4	3/2	
x2	3/2	1	0	1/4	7/2	Породжуюче рівняння (*)

$$\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} x_j = \beta_i$$

$$\frac{3}{2} x_1 + 1 x_2 + \frac{1}{4} x_4 = \frac{7}{2}$$

Формування рівняння-відсікання

БП	x1	x2	x3	x4	Реш	
z	9/2	0	0	5/4	35/2	
x3	3/2	0	1	-5/4	3/2	
x2	3/2	1	0	1/4	7/2	Породжуюче рівняння (*)

$$\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} x_j = \beta_i$$

$$\frac{3}{2}x_1 + 1x_2 + \frac{1}{4}x_4 = \frac{7}{2}$$

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j \leq \beta_i$$

$$\left[\frac{3}{2} \right] x_1 + [1] x_2 + \left[\frac{1}{4} \right] x_4 \leq \frac{7}{2}$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq \frac{7}{2}$$

Формування рівняння- відсікання

БП	x1	x2	x3	x4	Реш	
z	9/2	0	0	5/4	35/2	
x3	3/2	0	1	-5/4	3/2	
x2	3/2	1	0	1/4	7/2	Породжуюче рівняння (*)

$$\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} x_j = \beta_i$$

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j \leq \beta_i$$

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j \leq [\beta_i]$$

$$\frac{3}{2} x_1 + 1x_2 + \frac{1}{4} x_4 = \frac{7}{2}$$

$$\left[\frac{3}{2} \right] x_1 + [1] x_2 + \left[\frac{1}{4} \right] x_4 \leq \frac{7}{2}$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq \frac{7}{2}$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq \left[\frac{7}{2} \right]$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq 3$$

Формування рівняння-відсікання

БП	x1	x2	x3	x4	Реш	
z	9/2	0	0	5/4	35/2	
x3	3/2	0	1	-5/4	3/2	
x2	3/2	1	0	1/4	7/2	Породжуюче рівняння (*)

$$\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} x_j = \beta_i$$

$$\frac{3}{2}x_1 + 1x_2 + \frac{1}{4}x_4 = \frac{7}{2}$$

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j \leq \beta_i$$

$$\left[\frac{3}{2} \right] x_1 + [1] x_2 + \left[\frac{1}{4} \right] x_4 \leq \frac{7}{2}$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq \frac{7}{2}$$

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j \leq [\beta_i]$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq \left[\frac{7}{2} \right]$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq 3$$

$$\sum_{j=1}^n [\alpha_{ij}] x_j + s = [\beta_i]$$

$$1x_1 + 1x_2 + s = 3 \quad \text{Рівняння в цілих частинах}$$

$$\sum_{j=1}^n (-f_j) x_j + s = -f$$

$$-\frac{1}{2}x_1 - \frac{1}{4}x_4 + s = -\frac{1}{2}$$

Рівняння відсікання (саме його додаємо до оптимальної симплекс-таблиці ПосЗ)

Приклад 1

Оптимальна симплекс-таблиця

БП	ПосЗ	x2	x3	x4	Реш
z	9/2	0	0	5/4	35/2
x3	3/2	0	1	-5/4	3/2
x2	3/2	1	0	1/4	7/2

Рівняння відсікання, яке сформовано по рядку x_2 оптимальної симплекс-таблиці (ПосЗ)

Застосуємо двійний СМ

БП	x1	x2	x3	x4	s	Реш
z	9/2	0	0	5/4	0	35/2
x3	3/2	0	1	-5/4	0	3/2
x2	3/2	1	0	1/4	0	7/2
s	-1/2	0	0	-1/4	1	-1/2

Оптимальна симплекс-таблиця розширеної ЗЛП

БП	x1	x2	x3	x4	s	Реш
z	2	0	0	0	5	15
x3	1	0	1	0	-5	4
x2	4	1	0	0	1	3
x4	2	0	0	1	-4	2

Усі змінні цілі → розв'язок ЗЦЛП

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max \quad z = 3x_1 + x_2 + 0x_3 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 \leq 6$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2 \geq 0$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

x_1, x_2 цілі

x_1, x_2, x_3 цілі

Оптимальна симплекс-таблиця

БЗ	Пос	x2	x3	Розв.
z	0	5/4	3/4	9/2
x1	1	3/4	1/4	3/2

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

x_1, x_2, x_3 цілі

БЗ	x1	x2	x3			Розв.
z	0	5/4	3/4			9/2
x1	1	3/4	1/4			3/2

$$\sum_{j \in I_N} -f_{ij} x_j + s = -f_i$$

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

$$x_1, x_2, x_3 \text{ цілі}$$

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	3/4	0		9/2
x1	1	3/4	1/4	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/4	1		-1/2

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	0	1/2	5/3		11/3
x1	1	0	0	1		1
x2	0	1	1/3	-4/3		2/3

$$\sum_{j \in I_N} -f_{ij} x_j + s = -f_i$$

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

x_1, x_2, x_3 цілі

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	3/4	0		9/2
x1	1	3/4	1/4	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/4	1		-1/2

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	0	1/2	5/3		11/3
x1	1	0	0	1		1
x2	0	1	1/3	-4/3		2/3

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

x_1, x_2, x_3 цілі

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	3/4	0		9/2
x1	1	3/4	1/4	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/4	1		-1/2

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	0	1/2	5/3		11/3
x1	1	0	0	1		1
x2	0	1	1/3	-4/3		2/3

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

x_1, x_2, x_3 цілі

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	3/4	0		9/2
x1	1	3/4	1/4	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/4	1		-1/2

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	0	1/2	5/3		11/3
x1	1	0	0	1		1
x2	0	1	1/3	-4/3		2/3

$$\sum_{j \in I_N} -f_{ij} x_j + s = -f_i$$

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

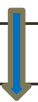
$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

x_1, x_2, x_3 цілі

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	3/4	0		9/2
x1	1	3/4	1/4	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/4	1		-1/2

БЗ	x1	x2	x3	s1	s2	Розв.
z	0	0	1/2	5/3	0	11/3
x1	1	0	0	1	0	1
x2	0	1	1/3	-4/3	0	2/3
s2	0	0	-1/3	-2/3	1	-2/3

Приклад 2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

$$x_1, x_2, x_3 \text{ цілі}$$

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	9/4	0		9/2
x1	1	3/4	3/2	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/2	1		-1/2

БЗ	x1	x2	x3	s1	s2	Розв.
z	0	0	1/2	5/3	0	11/3
x1	1	0	0	1	0	1
x2	0	1	1/3	-4/3	0	2/3
s2	0	0	-1/3	-2/3	1	-2/3

БЗ	x1	x2	x3	s1	s2	Розв.
z	0	0	0	1	1	3
x1	1	0	0	1	0	1
x2	0	1	0	-2	0	0
x3	0	0	1	2	-3	2

Усі змінні цілі → розв'язок
ЗЦЛП

Графічна ілюстрація

»» Приклад 2

Приклад 2

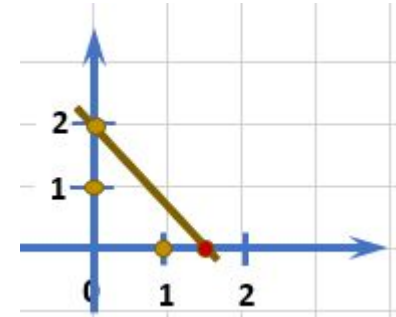
БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	9/4	0		9/2
x1	1	3/4	1/4	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/4	1		-1/2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

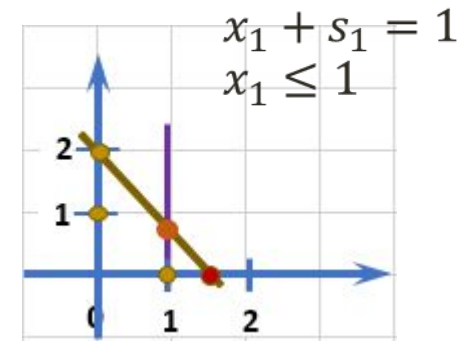
$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

$$x_1, x_2, x_3 \text{ цілі}$$

БЗ	x1	x2	x3	s1	s2	Розв.
z	0	0	1/2	5/3	0	11/3
x1	1	0	0	1	0	1
x2	0	1	1/3	-4/3	0	2/3
s2	0	0	-1/3	-2/3	1	-2/3

БЗ	x1	x2	x3	s1	s2	Розв.
z	0	0	0	1	1	3
x1	1	0	0	1	0	1
x2	0	1	0	-2	0	0
x3	0	0	1	2	-3	2

Приклад 2

БЗ	x1	x2	x3	s1		Розв.
z	0	5/4	9/4	0		9/2
x1	1	3/4	1/4	0		3/2
s1	0	-3/4	-1/4	1		-1/2

БЗ	x1	x2	x3	s1	s2	Розв.
z	0	0	1/2	5/3	0	11/3
x1	1	0	0	1	0	1
x2	0	1	1/3	-4/3	0	2/3
s2	0	0	-1/3	-2/3	1	-2/3

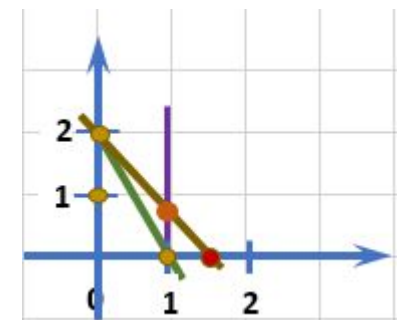
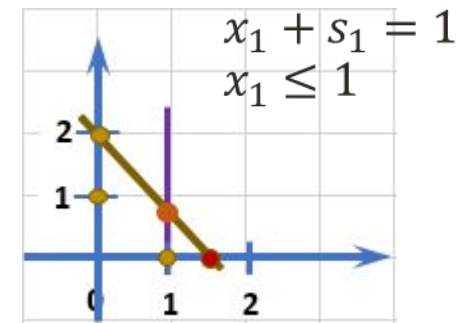
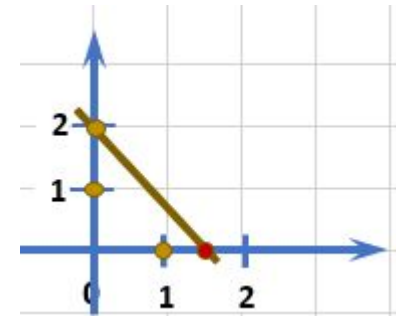
БЗ	x1	x2	x3	s1	s2	Розв.
z	0	0	0	1	1	3
x1	1	0	0	1	0	1
x2	0	1	0	-2	0	0
x3	0	0	1	2	-3	2

$$z = 3x_1 + x_2 \rightarrow \max$$

$$4x_1 + 3x_2 + x_3 = 6$$

$$x_1, x_2, x_3 \geq 0$$

$$x_1, x_2, x_3 \text{ цілі}$$

$$2x_1 + x_2 \leq 2$$

Приклади побудови рівнянь відсікань

БЗ	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	Розв.
z	0	0	0	25/16	0	5/16	4/16	9/16
x1	1	0	0	-2/16	0	3/16	1/16	3/16
x2	0	1	0	19/16	0	1	-1/16	4/16
x3	0	0	1	-19/16	0	1/16	-3/16	8/16
x5	0	0	0	1/16	1	1/16	3/16	26/16

$$\sum_{j \in I_N} -f_{ij} x_j + s = -f_i$$

Про розмір розширеної задачі

$$\min(\max) z = \sum_{j=1}^n c_j x_j;$$

$$\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j = b_i, \quad i = \overline{1, m};$$

$$x_j \geq 0, \quad j = \overline{1, n};$$

$$x_j \text{ ціле, } j = \overline{1, n}.$$

ЗЛП

Кількість базисних
(ненульових) змінних
дорівнює m

ЗЦЛП

Кожна точка в R^n (Z^n)
має не більше n
ненульових координат
 $\Rightarrow$ в симплекс-таблиці
розширеної ЗЛП
кількість рядків $\leq n$

Про розмір розширеної задачі (РЗ)

Для задання точки
в нам не потрібно
більше, ніж
ненульових
(базисних) змінних

Число обмежень РЗ
не повинно
перевищувати
кількості змінних
вихідної задачі в
КФ

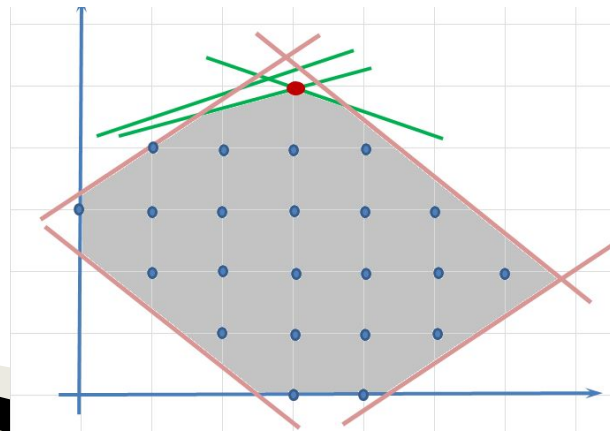
РЗ – розширена задача

Про розмір розширеної задачі

Якщо розширена ЗЛП містить більше, ніж обмежень

то одна або кілька залишкових змінних, асоційованих з відсіканнями Гоморі, є базисними,

значить відповідні обмеження стають надлишковими і можуть бути **виключені** з таблиці

Ефективність відсікань

Приклад 3

$$z = 4x_1 + 1x_2$$

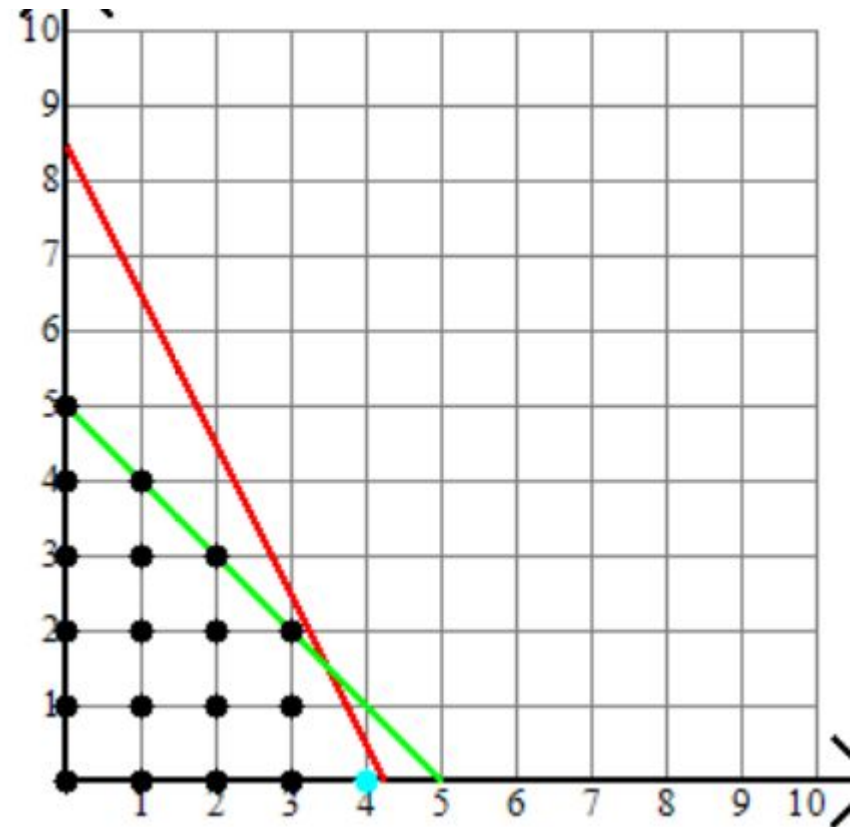
$$4x_1 + 2x_2 \leq 17$$

$$1x_1 + 1x_2 \leq 5$$

$$x_1, x_2 \geq 0, \text{ цілі}$$

Оптимальна СТ послабленої задачі

	X1	X2	S1	S2	V
Z(max)	0	1	1	0	17
X1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	0	$\frac{17}{4}$
S2	0	$\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{4}$	1	$\frac{3}{4}$

Приклад 3. Шлях розв'язання 1

В цьому прикладі змінні, пов'язані з обмеженнями відсікання, позначаються G_i

Рівняння відсікання, яке сформовано по рядку x_1 оптимальної симплекс-таблиці ПосЗ ($1x_1 \leq 4$)

Рівняння відсікання, яке сформовано по рядку x_2 (або z або s_2) оптимальної симплекс-таблиці розширеної ПосЗ ($2x_1 + 1x_2 \leq 8$)

Оптимум досягнуто за дві ітерації

	X1	X2	S1	S2	G1	G2	
Z(max)	0	1	1	0			17
X1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	0			$\frac{17}{4}$
S2	0	$\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{4}$	1			$\frac{3}{4}$
Z(max)	0	1	1	0	0		17
X1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	0	0		$\frac{17}{4}$
S2	0	$\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{4}$	1	0		$\frac{3}{4}$
G1	0	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{4}$	0	1		$-\frac{1}{4}$
Z(max)	0	0	$\frac{1}{2}$	0	2		$\frac{33}{2}$
X1	1	0	0	0	1		4
S2	0	0	$-\frac{1}{2}$	1	1		$\frac{1}{2}$
X2	0	1	$\frac{1}{2}$	0	-2		$\frac{1}{2}$
Z(max)	0	0	$\frac{1}{2}$	0	2	0	$\frac{33}{2}$
X1	1	0	0	0	1	0	4
S2	0	0	$-\frac{1}{2}$	1	1	0	$\frac{1}{2}$
X2	0	1	$\frac{1}{2}$	0	-2	0	$\frac{1}{2}$
G2	0	0	$-\frac{1}{2}$	0	0	1	$-\frac{1}{2}$
Z(max)	0	0	0	0	2	1	16
X1	1	0	0	0	1	0	4
S2	0	0	0	1	1	-1	1
X2	0	1	0	0	-2	1	0
S1	0	0	1	0	0	-2	1

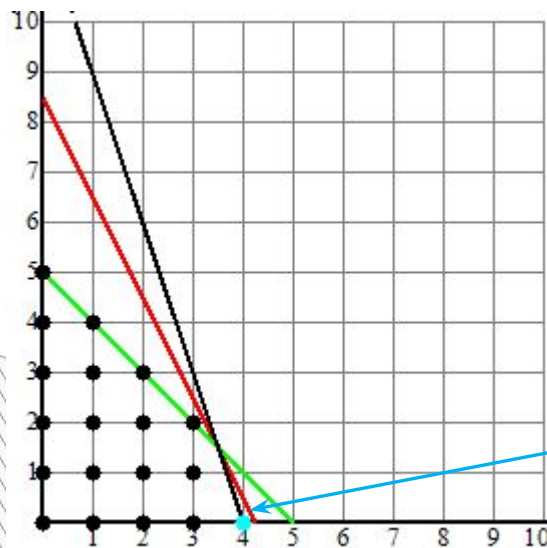
Приклад 3. Шлях розв'язання

В цьому прикладі залишкова змінна, пов'язана з обмеженням відсікання, позначена G_1

Рівняння відсікання, яке сформовано по рядку s_2 оптимальної симплекс-таблиці ПосЗ ($3x_1 + 1x_2 \leq 12$)

	X1	X2	S1	S2	G1	
Z(max)	0	1	1	0		17
X1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	0		$\frac{17}{4}$
S2	0	$\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{4}$	1		$\frac{3}{4}$
Z(max)	0	1	1	0	0	17
X1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	0	0	$\frac{17}{4}$
S2	0	$\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{4}$	1	0	$\frac{3}{4}$
G1	0	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{3}{4}$	0	1	$-\frac{3}{4}$
Z(max)	0	$\frac{1}{3}$	0	0	$\frac{4}{3}$	16
X1	1	$\frac{1}{3}$	0	0	$\frac{1}{3}$	4
S2	0	$\frac{2}{3}$	0	1	$-\frac{1}{3}$	1
S1	0	$\frac{2}{3}$	1	0	$-\frac{4}{3}$	1

Оптимум досягнуто за одну ітерацію

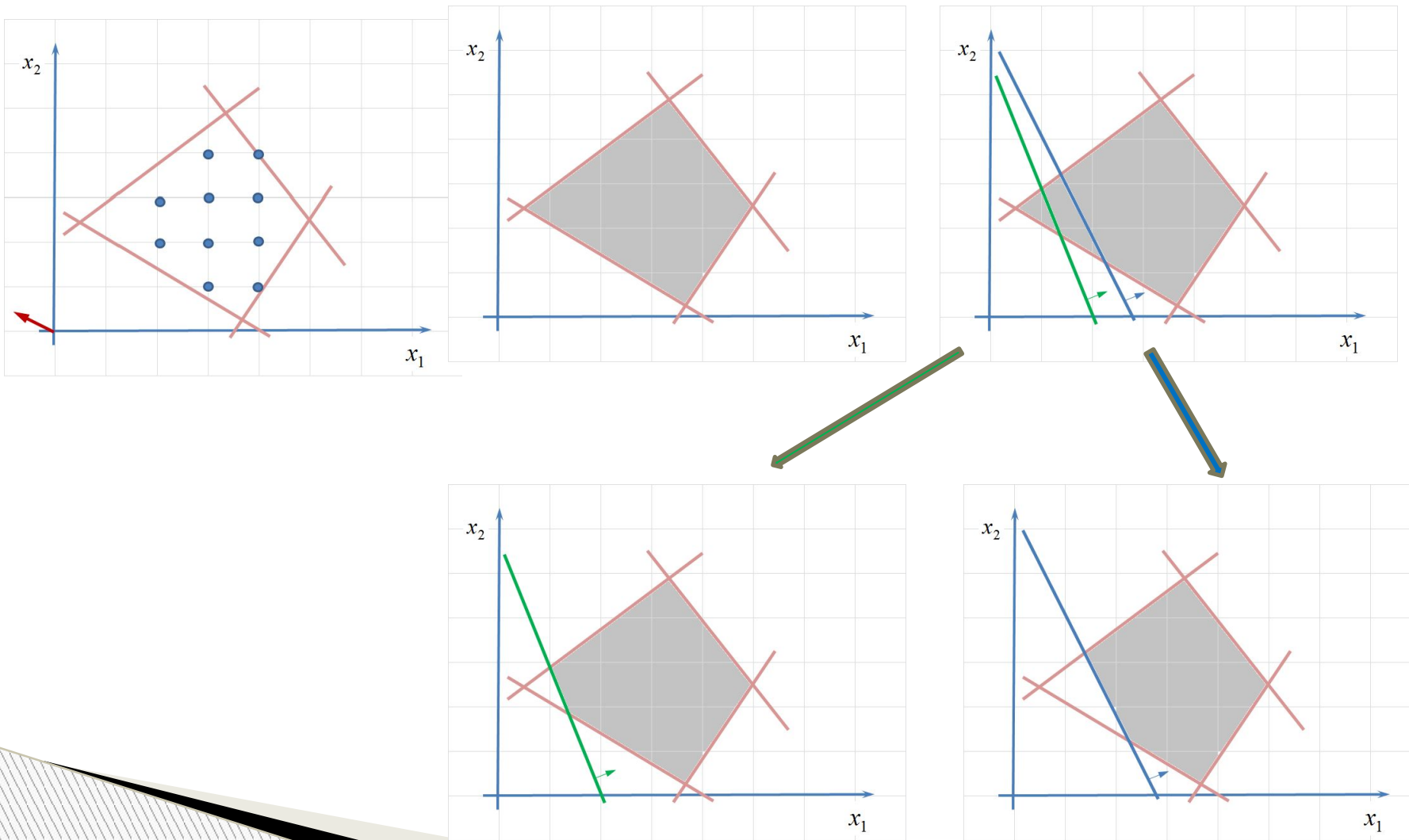
Ефективність відсікань Гоморі

Одна і та ж оптимальна симплекс-таблиця розширеної ЗЛП породжує різні відсікання.

???? Яке з них є найбільш ефективним?

Ефективність відсікання характеризується розмірами області, що відсікається від багатогранника допустимих розв'язків

Ефективність відсікань Гоморі

Це відсікання
ефективніше!

Нехай по рядку i побудовано таке обмеження-відсікання

$$\begin{aligned}\sum_{j \in I_N} -f_{ij}x_j + s_i &= -f_i \\ \sum_{j \in I_N} f_{ij}x_j - s_i &= f_i \\ \sum_{j \in I_N} f_{ij}x_j &\geq f_i \quad (*)\end{aligned}$$

Нехай по рядку k побудовано таке обмеження-відсікання

$$\begin{aligned}\sum_{j \in I_N} -f_{kj}x_j + s_k &= -f_k \\ \sum_{j \in I_N} f_{kj}x_j - s_k &= f_k \\ \sum_{j \in I_N} f_{kj}x_j &\geq f_k \quad (**)\end{aligned}$$

Правило 1.

Відсікання (*) **ефективніше** відсікання (**), якщо

$$\begin{aligned}f_i &\geq f_k, \\ f_{ij} &\leq f_{kj}, \quad \forall j,\end{aligned}$$

причому, принаймні, в одному випадку виконується строга нерівність ($>$ або $<$).

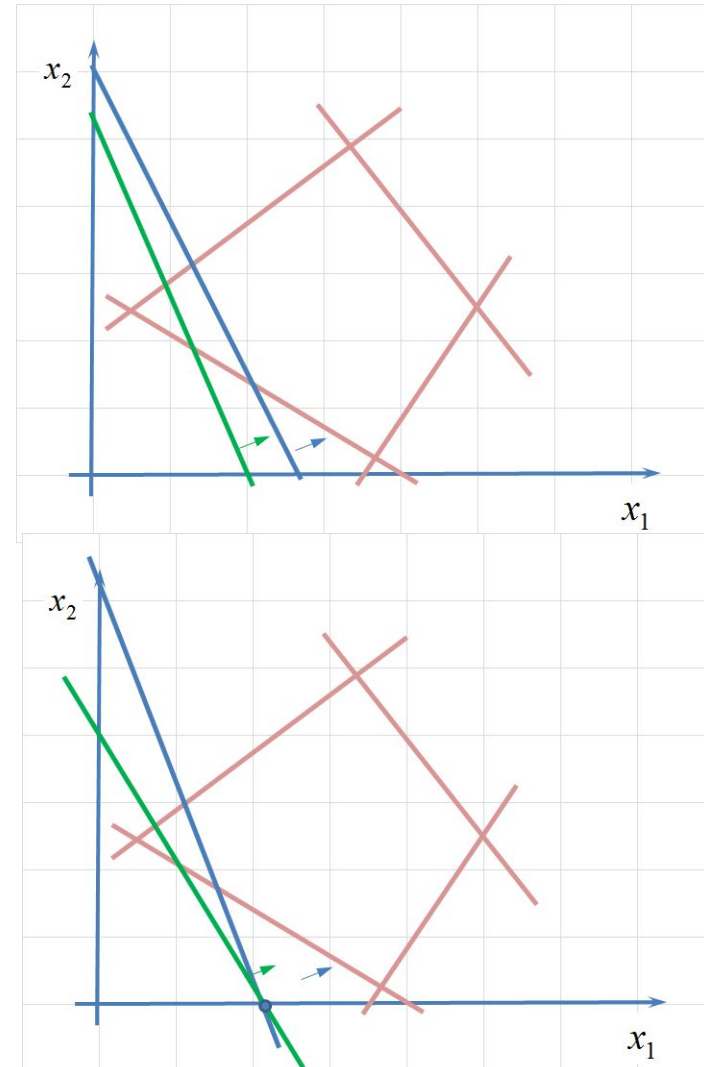
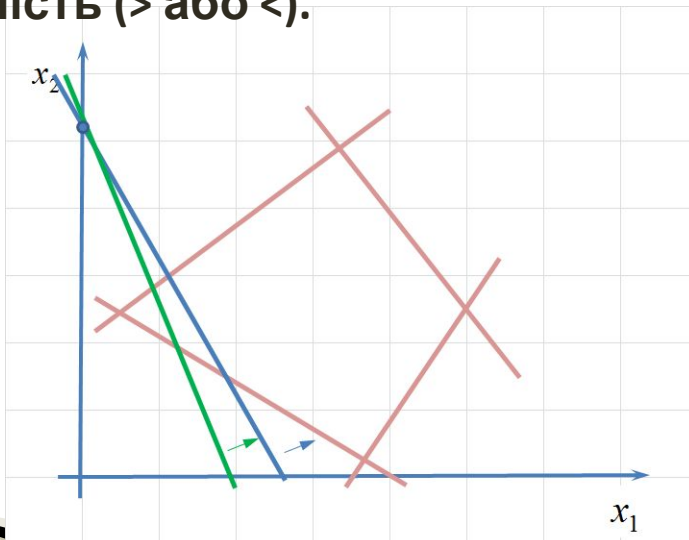
Правило 1

Відсікання (*) ефективніше відсікання (**), якщо

$$f_i \geq f_k,$$

$$f_{ij} \leq f_{kj}, \quad \forall j,$$

причому, принаймні, в одному випадку виконується строга нерівність ($>$ або $<$).

Сині відсікання ефективніші за зелені

Правило 1

Відсікання

ефективніше відсікання

$$\left[\frac{1}{4}x_1 + \frac{3}{4}x_4 + \frac{1}{4}x_5 \geq \frac{2}{4} \right]$$
$$\left[\frac{2}{3}x_1 + \frac{3}{4}x_4 + \frac{1}{4}x_5 \geq \frac{1}{4} \right]$$

$$\left\{ \frac{1}{4} < \frac{2}{3}; \quad \frac{3}{4} = \frac{3}{4}; \quad \frac{1}{4} = \frac{1}{4}; \quad \frac{2}{4} > \frac{1}{4} \right\}$$

$$f_{ij} \leq f_{kj}, \quad \forall j, \quad f_i \geq f_k,$$

причому, принаймні, в одному випадку виконується строга нерівність

Задача про фарби

$$Z = 3 \cdot x_1 + 2 \cdot x_2$$

$$x_1 + 2 \cdot x_2 \leq 6$$

$$2 \cdot x_1 + x_2 \leq 8$$

$$-x_1 + x_2 \leq 1$$

$$x_2 \leq 2$$

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	P
Z	0	0	1/3	4/3	0	0	38/3
x2	0	1	2/3	-1/3	0	0	4/3
x1	1	0	-1/3	2/3	0	0	10/3
x5	0	0	-1	1	1	0	3
x6	0	0	-2/3	1/3	0	1	2/3

$$2 \cdot x_1 + 2 \cdot x_2 \leq 9$$

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	s1	P
Z	0	0	0	1	0	0	1/2	25/2
x3	0	0	1	1	0	0	-3/2	1/2
x1	1	0	0	1	0	0	-1/2	7/2
x5	0	0	0	2	1	0	-3/2	7/2
x6	0	0	0	1	0	1	-1	1
x2	0	1	0	-1	0	0	1	1

Не оптимум((

$$x_1 + x_2 \leq 4$$

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	s1	P
Z	0	0	0	1	0	0	1	12
x3	0	0	1	1	0	0	-3	2
x1	1	0	0	1	0	0	-1	4
x5	0	0	0	2	1	0	-3	5
x6	0	0	0	1	0	1	-2	2
x2	0	1	0	-1	0	0	2	0

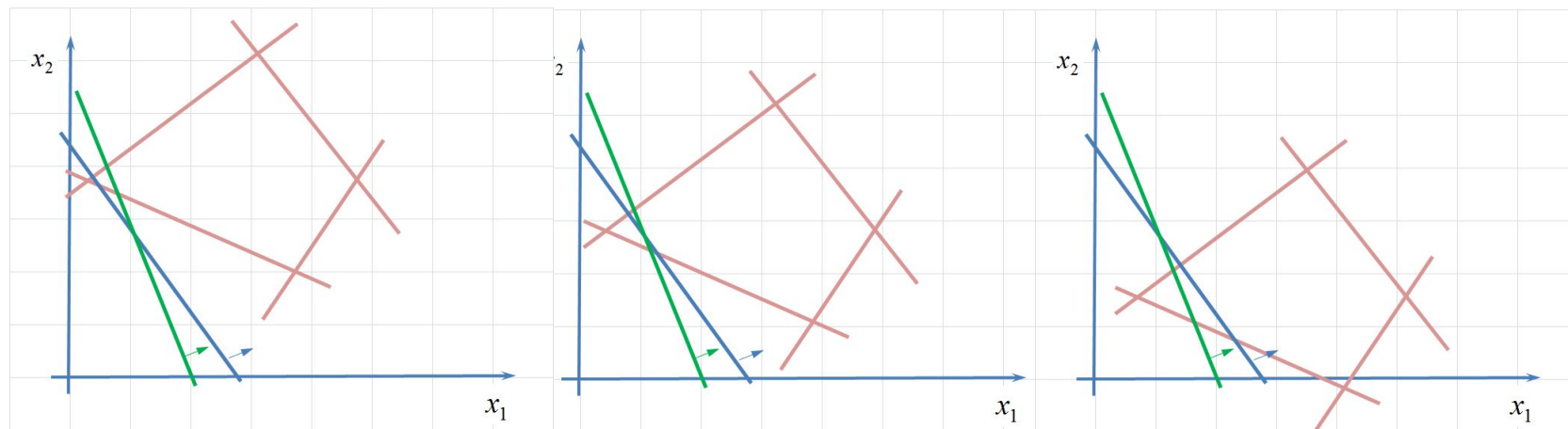
Оптимум))

Правило 1

Серед відсікань $\frac{1}{12}x_3 + \frac{5}{12}x_4 \geq \frac{1}{12}$

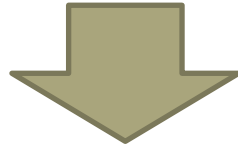
та $\frac{3}{12}x_3 + \frac{2}{12}x_4 \geq \frac{2}{12}$

не можна однозначно вибрати більш ефективне.

Правила 2 та 3

Використання Правила 1 пов'язано з істотними труднощами обчислювального характеру

Правило 2. У якості породжуючого обирається той рядок, якому відповідає

$$\max_i \frac{f_i}{\sum_{j=1}^n f_{ij}};$$

Правило 3. У якості породжуючого обирається той рядок, якому відповідає

$$\max_i f_i.$$

Використання цих двох правил не завжди забезпечує введення найбільш ефективного відокання

Порівняння ефективності рівнянь-відсікань

БЗ	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	Розв.
z	0	0	0	25/16	0	5/16	4/16	9/16
x1	1	0	0	-2/16	0	3/16	1/16	3/16
x2	0	1	0	19/16	0	1	-1/16	4/16
x3	0	0	1	-19/16	0	1/16	-3/16	8/16
x5	0	0	0	1/16	1	1/16	3/16	26/16

$$-9/16x_4 - 5/16x_6 - 4/16x_7 + s_1 = -9/16$$

$$-14/16x_4 - 3/16x_6 - 1/16x_7 + s_2 = -3/16$$

...

$$-1/16x_4 - 1/16x_6 - 3/16x_7 + s_5 = -10/16$$

$$9/16x_4 + 5/16x_6 + 4/16x_7 \geq 9/16$$

$$14/16x_4 + 3/16x_6 + 1/16x_7 \geq 3/16$$

$$1/16x_4 + 1/16x_6 + 3/16x_7 \geq 10/16$$

Порівняння ефективності рівнянь-відсікань за правилом 1

БЗ	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	Розв.
z	0	0	0	25/16	0	5/16	4/16	9/16
x1	1	0	0	-2/16	0	3/16	1/16	3/16
x2	0	1	0	19/16	0	1	-1/16	4/16
x3	0	0	1	-19/16	0	1/16	-3/16	8/16
x5	0	0	0	1/16	1	1/16	3/16	26/16

$$9/16x_4 + 5/16x_6 + 4/16x_7 \geq 9/16$$

$$14/16x_4 + 3/16x_6 + 1/16x_7 \geq 3/16$$

$$1/16x_4 + 1/16x_6 + 3/16x_7 \geq 10/16$$

Порівняння ефективності рівнянь-відсікань за правилом 2

БЗ	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	Розв.
z	0	0	0	25/16	0	5/16	4/16	9/16
x1	1	0	0	-2/16	0	3/16	1/16	3/16
x2	0	1	0	19/16	0	1	-1/16	4/16
x3	0	0	1	-19/16	0	1/16	-3/16	8/16
x5	0	0	0	1/16	1	1/16	3/16	26/16

$$9/16x_4 + 5/16x_6 + 4/16x_7 \geq 9/16$$

$$\frac{9}{16} + \frac{5}{16} + \frac{4}{16}$$

$$14/16x_4 + 3/16x_6 + 1/16x_7 \geq 3/16$$

$$\frac{14}{16} + \frac{3}{16} + \frac{1}{16}$$

$$1/16x_4 + 1/16x_6 + 3/16x_7 \geq 10/16$$

$$\frac{1}{16} + \frac{1}{16} + \frac{3}{16}$$

Порівняння ефективності рівнянь-відсікань за правилом 3

БЗ	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	Розв.
z	0	0	0	25/16	0	5/16	4/16	9/16
x1	1	0	0	-2/16	0	3/16	1/16	3/16
x2	0	1	0	19/16	0	1	-1/16	4/16
x3	0	0	1	-19/16	0	1/16	-3/16	8/16
x5	0	0	0	1/16	1	1/16	3/16	26/16

$$9/16x_4 + 5/16x_6 + 4/16x_7 \geq 9/16$$

$$14/16x_4 + 3/16x_6 + 1/16x_7 \geq 3/16$$

$$1/16x_4 + 1/16x_6 + 3/16x_7 \geq 10/16$$

АГ знаходить розв'язок за скінчену кількість ітерацій

В ході виконання ітерацій знаменники дробів рівняннях відсікань зменшуються. Це є однією з характеристик методу Гоморі і забезпечує збіжність алгоритму.

В рівняннях $\sum_{j \in I_N} -f_{ij} x_j + s = -f_i$ є правильними дробами - чисельник менший за знаменник

БЗ	...		x_p			Розв.
s	...	$-\frac{13}{17}$	$-\frac{12}{17}$	$-\frac{15}{17}$	1	$-\frac{12}{17}$

БЗ	...					Розв.
x_p	...	$\frac{13}{12}$	1	$\frac{15}{12}$	$-\frac{17}{12}$	1

Недоліки АГ

- ❑ Помилки округлення, що виникають в процесі обчислень можуть привести до отримання невірною (не оптимального) цілочислового розв'язку (вихід - зберігати окремо чисельники і знаменники).
- ❑ Розв'язки, одержувані послідовно в процесі реалізації алгоритму, *не є допустимими* (в процесі розв'язання усі проміжні розв'язки або нецілочислові або мають від'ємні компоненти). Тобто алгоритм не дозволяє отримати будь-який цілочисловий розв'язок, відмінний від оптимального (у разі вимушеної зупинки через відсутність достатнього часу).

Приклад 3

$$\max z = x_2 , \quad (2.13)$$

$$3x_1 + 2x_2 \leq 6 , \quad (2.14)$$

$$-3x_1 + 2x_2 \leq 0 , \quad (2.15)$$

$$x_1, x_2 \geq 0 . \quad (2.16)$$

$$x_1, x_2 \text{-целые} . \quad (2.17)$$

Приведем задачу к канонической форме:

$$\max z = x_2 , \quad (2.13')$$

$$3x_1 + 2x_2 + x_3 = 6 , \quad (2.14')$$

$$-3x_1 + 2x_2 + x_4 = 0 , \quad (2.15')$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4 \geq 0 , \quad (2.16')$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4 \text{-целые} . \quad (2.17')$$

Приклад 3

Начальная симплекс-таблица ослабленной задачи (2.13)'-(2.16)':

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	Решение
z	0	-1	0	0	0
x_3	3	2	1	0	6
x_4	-3	2	0	1	0

Оптимальная симплекс-таблица ослабленной задачи:

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	Решение
z	0	0	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{2}$
x_1	1	0	$\frac{1}{6}$	$-\frac{1}{6}$	1
x_2	0	1	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{2}$

Приклад 3 (ітерація 1)

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	Решение
z	0	0	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{2}$
x_1	1	0	$\frac{1}{6}$	$-\frac{1}{6}$	1
x_2	0	1	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{2}$

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	s_1	Решение
Z	0	0	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	0	$\frac{3}{2}$
x_1	1	0	$\frac{1}{6}$	$-\frac{1}{6}$	0	1
x_2	0	1	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	0	$\frac{3}{2}$
s_1	0	0	$-\frac{1}{4}$	$-\frac{1}{4}$	1	$-\frac{1}{2}$

Приклад 3 (ітерація 1)

Базисные переменные	x_1	x_2	$x_3 \downarrow$	x_4	s_1	Решение
Z	0	0	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	0	$\frac{3}{2}$
x_1	1	0	$\frac{1}{6}$	$-\frac{1}{6}$	0	1
x_2	0	1	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	0	$\frac{3}{2}$
$s_1 \leftarrow$	0	0	$-\frac{1}{4}$	$-\frac{1}{4}$	1	$-\frac{1}{2}$

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	s_1	Решение
Z	0	0	0	0	1	1
x_1	1	0	0	$-\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{2}{3}$
x_2	0	1	0	0	1	1
x_3	0	0	1	1	-4	2

Приклад 3 (ітерація 2)

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	s_1	Решение
Z	0	0	0	0	1	1
x_1	1	0	0	$-\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{2}{3}$
x_2	0	1	0	0	1	1
x_3	0	0	1	1	-4	2

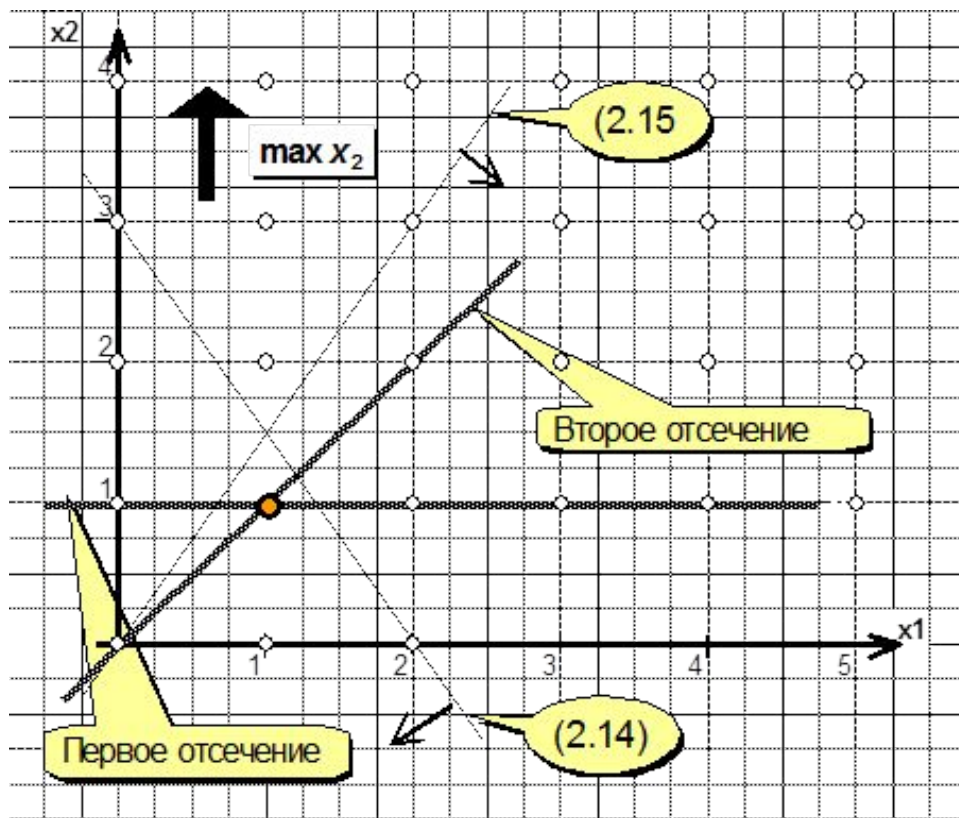
Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	s_1	s_2	Решение
Z	0	0	0	0	1	0	1
x_1	1	0	0	$-\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	0	$\frac{2}{3}$
x_2	0	1	0	0	1	0	1
x_3	0	0	1	1	-4	0	2
s_2	0	0	0	$-\frac{2}{3}$	$-\frac{2}{3}$	1	$-\frac{2}{3}$

Приклад 3 (ітерація 2)

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	$x_4 \downarrow$	s_1	s_2	Решение
Z	0	0	0	0	1	0	1
x_1	1	0	0	$-\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	0	$\frac{2}{3}$
x_2	0	1	0	0	1	0	1
x_3	0	0	1	1	-4	0	2
$\leftarrow s_2$	0	0	0	$-\frac{2}{3}$	$-\frac{2}{3}$	1	$-\frac{2}{3}$

Базисные переменные	x_1	x_2	x_3	x_4	s_1	s_2	Решение
Z	0	0	0	0	1	0	1
x_1	1	0	0	0	1	$-\frac{1}{2}$	1
x_2	0	1	0	0	1	0	1
x_3	0	0	1	0	-5	$\frac{3}{2}$	1
x_4	0	0	0	1	1	$-\frac{3}{2}$	1

Приклад 3 (графічна ілюстрація)

Яка верхня
 границя
 кількості
 ітерацій
 АГ?

Начальная матрица:

	x1	x2	x3	x4	Реш.
z	0	0	-4/5	-1/3	120
x2	0	1	-3/35	-1/21	60/7
x1	1	0	1/35	1/14	120/7

Сработал второй критерий эффективности отсечения
 Строим отсечение по 3 строке:

	x1	x2	x3	x4	Реш.	s1
z	0	0	-4/5	-1/3	120	0
x2	0	1	-3/35	-1/21	60/7	0
x1	1	0	1/35	1/14	120/7	0
s1	0	0	-1/35	-1/14	-1/7	1

Решение двойственным симплекс-методом.
 Ведущий элемент в столбце 4 и строке 4.

	x1	x2	x3	x4	Реш.	s1
z	0	0	-2/3	0	362/3	-14/3
x2	0	1	-1/15	0	26/3	-2/3
x1	1	0	0	0	17	1
x4	0	0	2/5	1	2	-14

Сработал второй критерий эффективности отсечения
 Строим отсечение по 1 строке:

	x1	x2	x3	x4	Реш.	s1	s2
z	0	0	-2/3	0	362/3	-14/3	0
x2	0	1	-1/15	0	26/3	-2/3	0
x1	1	0	0	0	17	1	0
x4	0	0	2/5	1	2	-14	0
s2	0	0	-1/3	0	-2/3	-1/3	1

Решение двойственным симплекс-методом.
 Ведущий элемент в столбце 3 и строке 5.

	x1	x2	x3	x4	Реш.	s1	s2
z	0	0	0	0	122	-4	-2
x2	0	1	0	0	44/5	-3/5	-1/5
x1	1	0	0	0	17	1	0
x4	0	0	0	1	6/5	-72/5	6/5
x3	0	0	1	0	2	1	-3

Сработал второй критерий эффективности отсеечения
 Строим отсеечение по 2 строке:

	x1	x2	x3	x4	Реш.	s1	s2	s3
z	0	0	0	0	122	-4	-2	0
x2	0	1	0	0	44/5	-3/5	-1/5	0
x1	1	0	0	0	17	1	0	0
x4	0	0	0	1	6/5	-72/5	6/5	0
x3	0	0	1	0	2	1	-3	0
s3	0	0	0	0	-4/5	-2/5	-4/5	1

Решение двойственным симплекс-методом.
 Ведущий элемент в столбце 7 и строке 6.

	x1	x2	x3	x4	Реш.	s1	s2	s3
z	0	0	0	0	124	-3	0	-5/2
x2	0	1	0	0	9	-1/2	0	-1/4
x4	1	0	0	0	17	1	0	0
x4	0	0	0	1	0	-15	0	3/2
x3	0	0	1	0	5	5/2	0	-15/4
s2	0	0	0	0	1	1/2	1	-5/4